

Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesületének

Tenyésztési Programja

Tartalom

1. A QUARTER HORSE TENYÉSZTÉSI PROGRAMJA	4
1.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:	4
1.2. A QUARTER HORSE FOGALMA:.....	4
1.3. ÁLLOMÁNY NYILVÁNTARTÁS	4
1.4. A MÉNESKÖNYVBE KERÜLÉS FELTÉTELEI.....	5
1.5. CSIKÓ BEJELENTÉS, BEJEGYZÉS MENETE:	6
1.6. SZÁRMAZÁSI LAP:	6
1.7. SZÍNEK LEÍRÁSA:.....	7
1.8. A FEJEN LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA	8
1.9. LÁBAKON LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA:	9
1.10. VÁLTOZÁSOK BEJEGYZÉSE:	9
1.11. A TÖRZSKÖNYV ÉS A SZÁRMAZÁSI LAP ADATAINAK JAVÍTÁSA	11
1.12. SZÁRMAZÁSI LAP MÁSOLAT	11
1.13. SAJÁT TELJESÍTMÉNY VIZSGÁLAT.....	11
1.14. TENYÉSZTÉSBE VÉTEL FELTÉTELEI.....	11
1.15. NEM REGISZTRÁLHATÓ LOVAK	12
1.16. TENYÉSZTÉS MÓDSZERE	12
1.17. A LÓ KORA:.....	13
1.18. AZONOSÍTÁS	14
1.19. ELNEVEZÉS.....	14
1.20. AZ ÁLLATOK TARTÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK	15
1.21. A TENYÉSZÁLLOMÁNY MINŐSÍTÉSE.....	15
1.22. A QUARTER HORSE CSIKÓK JELÖLÉSE	15
1.23. MAGYARORSZÁGI QUARTER HORSE TENYÉSZTŐK EGYESÜLETE (HQHA) PÓTFEDEZTETÉSI JEGY ELJÁRÁSI RENDJE	19
2. AZ APPALOOSA LÓ TENYÉSZTÉSI PROGRAMJA	21
2.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:	21
2.2. AZ APPALOOSA FOGALMA	21
2.3. FOGALMI MEGHATÁROZÁSOK	21
2.4. A RENDES (#) NYILVÁNTARTÁSBA VÉTEL FELTÉTELEI (202. APHC)	24
2.5. NEM TIPIKUS (N) NYILVÁNTARTÁS (203. APHC).....	24
2.6. KÜLÖNLEGES NYILVÁNTARTÁS (216. APHC)	24
2.7. ALAPÍTÓ SZÁRMAZÁS MEGJELÖLÉS (FOUNDATION PEDIGREE DESIGNATION (FDP)) (236. APHC)	25
2.8. A SZÁRMAZÁS ELLENŐRZÖTT STÁTUS (PEDIGREE CERTIFICATE) LECSERÉLÉSE (237. APHC)	25
2.9. A RENDES NYILVÁNTARTÁSBA ÁTKERÜLÉS (238. APHC).....	26
2.10. AZ ÁTMENETIBŐL (TENTATIVE) AZ ÁLLANDÓBA (PERMANENT) TÖRTÉNŐ ÁTMINŐSÍTÉS (239. APHC).....	26

2.11. IGAZOLT SZÁRMAZÁS VÁLASZTÁS I. (CERTIFIED PEDIGREE OPTION (CPO)) (230. APHC)	27
2.12. IGAZOLT SZÁRMAZÁS VÁLASZTÁS II. (CERTIFIED PEDIGREE OPTION (CPO)) (231. APHC)	28
2.13. FAJTA KÖVETELMÉNYEK (204. APHC)	29
2.14. SAJÁT TELJESÍTMÉNY VIZSGÁLAT	30
2.15. NYILVÁNTARTÁSBA NEM VEHETŐ LOVAK (205. APHC)	30
2.15. GENETIKAI HIBÁK ÉS NEM KÍVÁNATOS TULAJDONSÁGOK (206. APHC)	30
2.16. ELISMERT FAJTA BELISTÁZÁSA (208. APHC)	31
2.17. AZ APPALOOSA CSIKÓK MEGJELÖLÉSE	31
3. A PAINT HORSE LÓ TENYÉSZTÉSI PROGRAMJA	35
3.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:	35
3.2. A PAINT HORSE FOGALMA:	35
3.3. ÁLLOMÁNY NYILVÁNTARTÁS	35
3.4. A MÉNESKÖNYVBE KERÜLÉS FELTÉTELEI	35
3.5. CSIKÓ BEJELENTÉS, BEJEGYZÉS MENETE:	36
3.6. SZÁRMAZÁSI LAP:	36
3.7. SZÍNEK LEÍRÁSA:	37
3.8. A FEJEN LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA	38
3.9. LÁBAKON LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA:	38
3.10. VÁLTOZÁSOK BEJEGYZÉSE:	39
3.11. A TÖRZSKÖNYV ÉS A SZÁRMAZÁSI LAP ADATAINAK JAVÍTÁSA	40
3.12. SZÁRMAZÁSI LAP MÁSOLAT	40
3.13. PAINT HORSEKÉNT NEM TÖRZSKÖNYVEZHETŐ CSIKÓK	41
3.14. SAJÁT TELJESÍTMÉNY VIZSGÁLAT	41
3.15. TENYÉSZTÉSBE VÉTEL FELTÉTELEI	41
3.16. TENYÉSZTÉS MÓDSZERE	42
3.17. A LÓ KORA:	43
3.18. AZONOSÍTÁS	43
3.19. ELNEVEZÉS	44
3.20. AZ ÁLLATOK TARTÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK	44
3.21. A PAINT HORSE CSIKÓK MEGJELÖLÉSE	44

1. A quarter horse Tenyésztési Programja

1.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:

A QH lófajta teljesítőkéességének és sokoldalúságának megtartása és minőségi fejlesztése. A jó minőségű, tiszta tenyésztés érdekében az Amerikai Quarter Horse Egyesület (AQHA) rendelkezései és irányelvei figyelembevételével a magyar mezőgazdasági törvényeket és lótenyésztési rendeleteket betartva a tenyésztői munka megszervezése.

Mint ahogy ez a tenyésztőegyesület hivatott a magyarországi Quarter Horse tenyésztők, illetve állományaik összefogására, ezért a kapcsolattartás az AQHA-val, illetve a magyar ló nyilvántartási rendszerrel a tenyésztőegyesületen keresztül történik.

1.2. A QUARTER HORSE FOGALMA:

"Quarter Horse"-nak (a továbbiakban QH) az a ló tekinthető, amelyik az AQHA méneskönyvi nyilvántartásában szerepel.

Az QH Amerikában kitenyésztett lófajta, amelyet az 1940-ben megnyitott méneskönyvben Amarillóban (Texas, USA) tartanak nyilván. A fajta alapját főleg a spanyol hódítók által Amerikába bevitt lovak és azok leszármazottai alkották. Később az angol bevándorlók által meghonosított lóversenyek döntő módon befolyásolták a fajta kialakulását. Ezek a versenyek két ló között, rövid távon, 1/4 mérföldön (kb. 400 m) dőltek el. Innen kapta a fajta az elnevezését is: "negyed mérföldes ló" = quarter horse.

A versenyteljesítmény és a gyorsaság javítására Angliából importáltak angol telivér fajtájú versenylovakat, amelyeket a meglévő állománnyal kereszteztek.

Az alapítás óta a tenyészanyag szelekciója a versenyteljesítményeken keresztül történik. Vonaltenyészeteken át speciális tulajdonságok szilárdultak meg, amik két fő tenyészirányt alakítottak ki: a versenylo- és sportlókénti hasznosítást. Emellett természetesen nem szabad elfeledkezni az eredeti hasznosítási módról, ami a szarvasmarhatenyésztéssel foglalkozó farmokon munkalóként történő alkalmazást jelenti.

A QH rendkívül szelíd, nyugodt természetű, sokoldalú, könnyen kezelhető, könnyűlovaglászó ló, amit Európában főleg a western lovassportban, Amerikában galoppversenyeken, ugrósportban, millitariban, díjlovaglásban, fogatsportban, a farmok munkalovaként, valamint szabadidő lóként is használnak.

A fajta kiváló takarmányhasznosító és jól bírja a fél intenzív, ill. extenzív, legelőre alapozott tartást. A quarter horse fajta küllemi fajtastandardját a 14. sz. melléklet tartalmazza.

1.3. Állomány nyilvántartás

Az AQHA azokat a lovakat ismeri el quarter horse fajtájú lovaknak, melyeknek ősei szerepelnek az AQHA méneskönyvében és megfelelnek az AQHA törzskönyvezési szabályzatában foglaltaknak. Az állomány nyilvántartás három részből áll. Egy részről a quarter horse fajtájú lovak ménes könyvben történik, melyet az American Quarter Horse Association, mint anyaszervezet vezet. Ebben a világ összes quarter horse fajtájú lovát tartják nyilván. A honi

nyilvántartás két részből áll. Az Egyesület belső nyilvántartása számítógépen történik, mely a tárgyi feltételek biztosításáról szóló mellékletnek megfelelően áll rendelkezésre. Másrészt az Egyesület csatlakozik a LOINFORM rendszerhez a tenyésztési adatok központi nyilvántartása céljából.

1.4. A MÉNESKÖNYVBE KERÜLÉS FELTÉTELEI

Magyarországon minden QH fajtájú lovat törzskönyvezni kell. A QH fajtájú lovak törzskönyvezése a AQHA feladata.

A csikókat az AQHA Méneskönyvébe jegyzik be, ami két részből áll:

- FŐKÖNYVBŐL
- ELŐKÖNYVBŐL

1. A FŐKÖNYVBE VALÓ FELVÉTEL:

Az AQHA szabályainak és előírásainak megfelelően (a másként szabályozott esetek kivételével) az olyan mén, kanca, herélt ló, ivartalanított vagy nem tenyész kanca kerülhet a Főkönyvbe:

a.) Amelyik 48 hónapos korú vagy fiatalabb, s amelyik Főkönyvben szereplő szülőkkel rendelkezik. Ez a ló bejegyzéskor főtörzskönyvi számot kap. Ez a szám megegyezik a lónak az AQHA által kiadott regisztrációs számával. Az 1992. január 1-én vagy azután született lovak esetében nem vizsgálják meg a bejegyzéshez szükséges alkalmasságot, bár a korábbiakban részletezett "Genetikai hibák és nemkívánatos tulajdonságok vagy rendellenességek" a törzskönyvben feltüntetésre kerülnek. Ezek felfedezésekor a tulajdonosnak azonnal jelentést kell tennie az AQHA-nál, hogy ez a törzskönyvbe bekerülhessen. Ezeknek a tulajdonságoknak az eltitkolása vagy késedelme bejelentése a tulajdonost fegyelmi eljárás alá vonhatja.

b.) Amelyik korábban az Előkönyvben volt és:

- a Teljesítménykönyvbe felvételt nyert az AQHA által elfogadott teljesítmény versenyeken elért eredmények alapján,
- amelyikről az AQHA által felhatalmazott állatorvos igazolja, hogy nincs genetikai hibája.

c.) Amikor egy mén vagy kanca korábban az Előkönyvben szerepelt és átkerült a Főkönyvbe, akkor az Előkönyvben felsorolt bármilyen csikója is az adott napon a Főkönyvi regisztrációba kerülhet. Az ilyen csikó átlépése a Főkönyvi regisztrációba a tulajdonos által beadott kérelem alapján történik, melyet a ló származási lapjával és az átíratási díjjal együtt kell benyújtani.

Amikor egy ló alkalmassá válik arra, hogy az Előkönyvből felkerüljön a Főkönyvbe, be kell szolgáltatni a ló származási lapját, hogy ezt a változást arra rávezessék. Amennyiben a tulajdonos nem tudja ezt benyújtani, mert az elveszett vagy megrongálódott, akkor neki vagy felhatalmazott képviselőjének közjegyző által hitelesített nyilatkozatot kell beadni az AQHA-hoz arról, miért nem tudja benyújtani a bizonyítványt. Emellett négy új, a lóról készült teljesalakos fényképet kell beadnia (mindkét oldal, elöl és hátul), melyek alapján a AQHA kibocsáthatja a kijavított származási lapot.

2. AZ ELŐKÖNYVBE VALÓ FELVÉTEL:

a.) Az AQHA szabályainak és rendeleteinek megfelelően (a másként szabályozott esetek kivételével) egy mén, kanca, herélt ló, ivartalanított kanca, vagy nem tenyész kanca, amelyik 48 hónapos vagy annál fiatalabb, s amelyiknek az egyik szülője a Főkönyvben, másik szülője pedig az Előkönyvben vagy a The Jockey Club of North America nyilvántartásában vagy bármilyen, általa elismert telivér nyilvántartásban van bejegyezve, az Előkönyvbe kerülhet.

b.) Az 1992. január 1-én vagy azután született lovak ilyen jellegű regisztrálásához nem szükséges a ló előzetes vizsgálata, azonban bármilyen nem kívánatos tulajdonságot vagy rendellenességet a származási lapon fel kell tüntetni. A hiba felfedezésekor a tulajdonosnak azonnal jelentést kell tennie az AQHA-nál, hogy bejegyezhesék az adott hibát. Az ilyen hibák eltitkolása vagy késedelmes közlése fegyelmi eljárás alá vonhatja a tulajdonost.

c.) Az Előkönyvben felsorolt lovak versenyezhetnek az AQHA által elfogadott versenyeken, amennyiben a felállított követelményeknek megfelelnek.

d.) Az Előkönyvben felsorolt bármelyik mén vagy kanca, melyet nem minősítettek a Teljesítménykönyvben az Előkönyvben marad, hacsak mindkét szülője be nem kerül a Főkönyvbe és ezen kívül minden más követelménynek megfelel.

1.5. CSIKÓ BEJELENTÉS, BEJEGYZÉS MENETE:

a.) Az adott lónak a AQHA-nál való bejegyzésénél a tulajdonos felel a megfelelően kitöltött és aláírásával illetve a méntulajdonos aláírásával hitelesített származási lap igénylő és a bejegyzési díj kifizetéséért.

b.) Ha az egyik szülő telivér, akkor ennek származási okmányairól - (ami tartalmazza a tulajdonos adatait is) - másolatot kell beadni a AQHA-hoz. A telivérnek a The Jokey Club of North America-nál illetve bármely olyan angol telivér tenyésztőegyesületnél, melyet a The Jokey Club of North America elismer nyilvántartásában szerepelnie kell.

A csikó tenyésztője és első tulajdonosa: a fedezettéskori kancatulajdonos.

1.6. SZÁRMAZÁSI LAP:

Az adott egyed származásának igazolására a hitelesített származási lap szolgál, ami a törzskönyvnek az adott lóra, illetve tenyésztőjének adataira vonatkozó részének másolata. Származási lap csak ismert származású, pontosan azonosítható csikóra az állat tulajdonosának kérésére állítható ki.

A származási lapot a fedezettési jegy, a fedezettési jelentés illetve a származási lap igénylő alapján állítja ki az AQHA. Három ősi sort tartalmaz. A származási lapot folyamatosan számozással látják el, mely szám az állat regisztrációs száma is egyben.

A származási lap a következőket tartalmazza:

- a ló törzskönyvi számát (mely megegyezik az AQHA regisztrációs számmal)
- a ló fajtáját, nevét, nemét, születési idejét, színét, jegyeit, bélyegeit,
- a ló őseinek adatait (név, törzskönyvi szám),
- a ló tenyésztőjének és tulajdonosának adatait (név, cím),
- a származási lap hátoldalán lévő rajzokon a ló jegyeinek és más azonosítóinak (bélyegzések, sebhelyek, szőrforgók, stb.) rajzát,
- a kiállítás dátumát,
- a HQHA tenyésztésvezetőjének hitelesítő aláírását és az Egyesület bélyegzőjét, illetve a tetovált azonosító jelet.

A tulajdonosnak a származási lap igénylő benyújtásakor tagnak kell lennie, különben a nem tagokra rótt bejegyzési díjat kell kifizetnie.

Amennyiben egy csikó születése után tulajdonosváltás történt, minden változást egy megfelelően kitöltött és aláírt adásvételi-bejelentőn kell közölni a megfelelő átíratási díj kifizetése mellett.

1.7. SZÍNEK LEÍRÁSA:

A QH színeinek leírása:

a) BAY - VILÁGOSPEJ:

a fedőszőrzet: a sárgásbarna színtől a vöröson át a vörösesbarnaig mehet, fekete sörénnyel és farokkal. A lábszárak rendszerint feketék;

b) BLACK - FEKETE:

fedőszőrzet: teljesen fekete világos területek nélkül, fekete sörény és farok;

c) BRAWN - SÖTÉTPEJ (nyáriefekete):

testszín: barna vagy fekete világosabb területekkel az orron, a szemeknél, az oldalon és a belső felső lábszárakon, fekete sörény és farok;

d) SORREL - KÖZÖNSÉGES SÁRGA:

vöröses vagy rézvörös testszín, a sörvény és a farok rendszerint szintén ilyen színű, de lenszínű is lehet;

e) DUN - SZÍJJALT SÁRGA:

sárgás vagy aranyszínű testszín, a farok és a sörvény fekete vagy barna, a háton csík, a lábakon rendszerint zebracsíkok és ellentétes irányú csíkok a ló marján;

f) CHESNUT - MÁJSÁRGA:

a testszín sötétvörös vagy barnásvörös, a hosszúszőrök rendszerint azonos színűek, de világosabbak is lehetnek;

g) RED DUN - VÖRÖSESDERES:

a testszín sárgás vagy testszínű, a sörény és a farok vörös színű vagy vöröses, lenszínű, fehér vagy vegyes színű, vörös vagy vöröses háti csíkok és rendszerint vörös vagy vöröses zebracsíkok a lábokon és a ló marján ellentétes irányú csíkok;

h) GRULLIO - EGÉRFAKÓ:

füstös vagy egérszürke testszín (nem fehér és fekete szőrzet keveréke, hanem minden szőr egérszürke), a sörény és a farok fekete, rendszerint fekete háti csíkok és fekete alsó lábszárak;

i) BUCKSKIN - FAKÓ:

sárgás vagy aranyszínű testszín, a sörény és a farok fekete, az alsó lábszárak feketék, nincsenek a háton csíkok;

j) PALOMINO - IZABELLAFAKÓ:

aranysárga testszín, a sörény és a farok fehér, nincsenek a háton csíkok;

k) GRAY - SZÜRKE:

a fehér és más színű szőrzet keveréke, gyakran homogénszínnel vagy majdnem homogénszínnel születik és az évek múltával egyre világosabb lesz, egyre több fehér szőr jelenik meg rajta;

l) RED ROAN - VASDERES:

többé-kevésbé egységes fehér és vörös szőrzet keveréke a test legnagyobb részén, de rendszerint sötétebb a fejen és az alsó lábszárakon, vörös, fekete vagy lenszínű sörény és/vagy farok;

m) BLUE ROAN - ACÉLDERES:

többé-kevésbé egységesen fehér és fekete szőrzet keveréke a test legnagyobb részén, de rendszerint sötétebb a fej és az alsó lábszárak színe, néhány vörös szőr is belevegyülhet.

1.8. A FEJEN LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA

a) SNIP - ORRFOLT:

a két orrnyílás közötti bármilyen fehér jel;

b) STAR - CSILLAG:

a homlok közötti bármilyen fehér jel;

c) STRIP - ORRCSÍK:

keskeny függőleges jel a homlok és az orrlyukak között;

d) BLAZE - SZÉLES HÓKA ORRCSÍKKAL:

függőleges közepes méretű jel, mely a pofa hosszáén végighúzódik ugyanazon szélességben;

e) STAR AND STRIP - CSILLAGBÓL KIINDULÓ HÓKA:

a homlokon található jel az orrcsont felé húzódó csíkkal. A csík nem olyan széles kiterjedésű, mint a csillag;

f) STAR, STRIP AND SNIP - HÓKA ORRFOLTTAL:

a homlokon található jegy, mely az orrcsont fele hosszan húzódik, s amely újra kiszélesedik az orrnyílásoknál;

g) BALD FACE - LÁMPÁS:

a szemeken túl és azok körül húzódnak és lefelé a felső ajakig és az ornyílások köré terjedhet.

1.9. LÁBAKON LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA:

a) CORONET - PÁRTASZÉLBEN KESELY:

bármilyen keskeny fehér jegy a pata fölötti pártaszél körül;

b) HALF PASTER:N:

a párta fölött kesely, a csüd felét borító jegy;

c) PASTER: N - CSÜDBEN KESELY:

a patától felfelé a csüdig érő fehér jegy;

d) SOCK - FÉLSZÁRIG KESELY:

a pártától az alsó lábszár közepéig található lábat körülfogó fehér jegy;

e) STOCKING - LÁBTŐIG KESELY:

a mellső lábon a lábtőig terjedő fehér jegy, illetve a hátsó lábon a csánkig húzódó, a lábat körülfogó fehér jegy;

f) ROAN PATCHES, PATCHES OF SCATTERED WHITE HAIR - DERES FOLTOK, ELSZÓRTAN TALÁLHATÓ FEHÉR SZÍNŰ SZŐRFOLTOK:

olyan elszórtan található területek az alap testszínen belül, ahol a fehér szőrzet dominál, s amely alatt pigmentált a bőr;

g) PATCHES OF DARKER - COLORED HAIR - SÖTÉTEBB SZÍNŰ SZŐRÖKBŐL ÁLLÓ FOLTOK:

olyan koncentrált területek, ahol a szőrzetnek sötétebb pigmentációja van, mint az alap testszínnek, mely a foltot körülveszi.

h) DARK SPOTS - SÖTÉT FOLTOK A FEHÉR JEGYEBEN:

sötét szőrzetből (vagy alap testszínből) álló foltok a fehér jegyekben.

1.10. VÁLTOZÁSOK BEJEGYZÉSE:

a.) HERÉLT LOVAK - IVARTALANÍTOTT KANCÁK

Amikor egy mént kiherélnek, vagy egy kancát ivartalanítanak, ennek tényét az AQHA -nak azonnal jelenteni kell, hogy ezt a törzskönyvre rá lehessen vezetni. A tulajdonos erre vonatkozó nyilatkozatát a származási lappal együtt kell a AQHA-hoz beküldeni, a beavatkozás dátumának feltüntetésével. A AQHA megfelelően kijavítja a nála vezetett adatokat és a származási lapot, végül díjmentesen visszaküldi azt a tulajdonosnak.

b.) SEBHELYEK ÉS BÉLYEGZÉSEK

Minden sebhelyet, bélyegzést és tetoválást, amely az adott lovon található, a törzskönyvben fel kell tüntetni. Azokat a bélyegzéseket, sebhelyeket vagy azonosító tetoválásokat, melyeket még nem tüntettek fel a törzskönyvben, a AQHA díjmentesen bejegyzi, amennyiben a tulajdonos benyújtja a származási lapot és azt az ábrát vagy fotót, mely tartalmazza a sebhelyek vagy a bélyegzések helyét és formáját, valamint a sérülés vagy bélyegzés dátumát, ha ismert, vagy a tetoválás helyét és pontos leírását.

c.) A LÓ NEVÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA

Egy ló neve egy másik elfogadható név bemutatásával, valamint a megfelelő díj megfizetésével változtatható meg, feltéve, hogy a ló nem szerzett másfél vagy annál több pontot egy a AQHA által jóváhagyott versenyen, vagy nem indult még egyáltalán lóversenyen. Továbbá, a névváltoztatást a ló egyéves korának évében, december 31-ig kell megtenni vagy 6 hónappal az eredeti származási lap kiadásának dátuma után, attól függ, melyik a későbbi dátum.

d.) A LÓ ELHULLÁSA

Amikor bármilyen bejegyzett ló elhullik a tulajdonosnak értesítenie kell erről a AQHA-t és be kell szolgáltatnia a változás rögzítéséhez a származási lapot. Ebbe bejegyzik, hogy a ló elhullott, majd az érvénytelenített származási lapot visszaküldik a tulajdonosnak. Amikor az AQHA adatai szerint egy ló születési évének január 1-től számítva 25. életévét betölti, az AQHA automatikusan nem élőknek nyilvánítja a lovat és azt az utódját, amelyik ezután a dátum után született, nem regisztrálják és versenyen sem indulhat mindaddig, míg a tulajdonos nem igazolja, hogy a ló még életben van. A bizonyításhoz állatorvosi igazolás, teljesalakos színes fényképek és egy olyan nyilatkozat szükséges, amelyet a tulajdonostól évenként kérhetnek.

e.) TULAJDONOS VÁLTOZÁS

Minden bejegyzett lóra vonatkozó tulajdonjog átruházást a AQHA-nál be kell jegyeztetni. Az adásvétel után minden átírással kapcsolatos iratot azonnal el kell juttatni az AQHA-hoz. Tulajdonjog-változás bejegyzéséhez a felelős félnek a következőket kell eljuttatnia az AQHA-hoz:

- a ló származási lapját,
- az utolsó tulajdonos, mint eladó által megfelelően kitöltött és aláírt adásvételi bejelentőt
- az átíratási díjat, melyet a mindenkori AQHA Szabályzat határoz meg.

Az eladó felelőssége: Az eladás pillanatában az eladó teljes értékben felel az átíratás rendezéséért és annak az AQHA-nál való bejegyzéséért. Az eladó köteles az átíratási kérelemben feltüntetni a ló valós nevét és törzskönyvi számát, az eladás dátumát, a vevő nevét és címét, az eladó aláírásával és címével. Az eladónak azonnal postáznia kell az átíratási kérelmet a származási lappal és minden más, a tulajdonjog átírásához szükséges okmánnyal együtt. A meghatározott átíratási díj kifizetését az eladó és a vevő közötti személyes megegyezés dönti el, a díjat bármelyikük leróhatja, de a díjat az átíratáskor kell kifizetni, s a díj összegét a vevő tagsági státusza határozza meg.

1.11. A TÖRZSKÖNYV ÉS A SZÁRMAZÁSI LAP ADATAINAK JAVÍTÁSA

A tulajdonos kötelessége, hogy azonnal értesítse az AQHA-t a származási lapban talált téves bejegyzésekről és visszaküldje az okmányt korrekció céljából, hogy a hibát a származási lapon és ezzel együtt a törzskönyvben is kijavíthassák. A származási lap törlésre kerülhet, ha a megelőző vizsgálat azt mutatja, hogy benne nem az a ló van feltüntetve, melyre kiállították.

A AQHA részére vissza kell küldeni az eredeti okmányt, mielőtt a kijavított kiadásra kerülne.

A ló születési dátuma utáni 12 hónapon belül vagy a származási lap kiállításának dátumától kezdődő hat hónapig - attól függően, melyik a későbbi dátum - lehet díjmentesen a javításokat feltüntetni.

Az eredeti származási lap kijavítását a tulajdonos eszközölheti ki azzal, hogy megfelelő, közjegyző által hitelesített nyilatkozatot nyújt be a biztosított formanyomtatványon. A nyilatkozatot a szükséges díj és 4 db teljesalakú, a lóról készült képpel együtt (két oldal, elől- és hátulnézet) kell elküldeni.

Amennyiben a származási lap kijavítására vonatkozó kérelem eltéréseket a mutat a ló azonosságát illetően, vizsgálat rendelhető el.

1.12. SZÁRMAZÁSI LAP MÁSOLAT

Új származási lapot csak akkor állítanak ki, amikor az eredeti elveszett vagy megrongálódott és ezekről elegendő bizonyítékot tud a tulajdonos szolgáltatni, valamint a ló megfelelő azonosítása is megtörtént és a megfelelő formanyomtatvány kitöltésével ezt a kérelmet az AQHA-hoz eljuttatja.

1.13. SAJÁT TELJESÍTMÉNY VIZSGÁLAT

Az Egyesület saját teljesítmény vizsgálatot nem kíván végezni. Az állatok minősítésének alapját az AQHA idevonatkozó rendelkezései képezik.

1.14. TENYÉSZTÉSBE VÉTEL FELTÉTELEI

Az AQHA érvényes Tenyésztési Programja szerint minden olyan állat tenyésztésbe vonható, amely az AQHA nyilvántartásában szerepel, függetlenül attól, hogy nemkívánatos genetikai hibákkal vagy tulajdonságokkal terhelt-e avagy sem. A fedeztetéssel kapcsolatos korlátozó intézkedések meghozatalára csak az AQHA jogosult. A tenyésztésre használt ménnek esetében minden esetben kötelező a fedeztetési engedély beszerzése és a mén tenyészállatként történő nyilvántartásba vétele. Ezen engedélyek hiánya esetén az adott mén tenyésztésre nem használható.

A tenyésztés során angol telivér fajtájú állatok a következő feltételek mellett használhatóak. Az adott angol telivér fajtájú állatnak az AQHA nyilvántartásában szerepelni kell a tulajdonviszonyok megfelelő igazolása érdekében. E célból az állat származási lapjának másolatát, illetve az állatról készült annak mind a négy oldalát ábrázoló színes fényképfelvételt a tenyésztésbe vételt megelőzően el kell juttatni az AQHA-hoz. Csak olyan származási lap fogadható el, melynek kiállítóját a The Jockey Club of North America hivatalosan elfogadja. Emellett azon angol telivérek, melyeket 1997. január 1. után vesznek tenyésztésbe, meg kell hogy feleljen a Tenyésztési Programban rögzített a fehér jegyekről szóló szabályoknak.

Az alább felsorolt rendellenességeket és a lótenyésztésben általánosan nemkívánatosnak tartott tulajdonságokat és genetikai hibákat a törzskönyvben és a származási lapon is fel kell tüntetni, attól az időponttól kezdődően, amelytől az adott hiba illetve tulajdonság ismertté vált. Az ilyen tulajdonságok valamelyike vagy több ilyen tulajdonság együttes megléte nem zárja ki, hogy az adott ló a AQHA által elismert eseményeken részt vegyen, illetve hogy a tenyésztésre lehessen használni.

a.) Harapási rendellenességek: csuka fogazat, pontyfogazat - nem zárt kapcsolódás a felső és az alsó középső metszőfogak között, akár kis mértékben, akár túlzott mértékben jelentkezik. Hatályos az 1992. január 1-én vagy ezt követően született csikók esetében.

b.) Cryptorchid-jelleg (rejtettheréjűség) - kevesebb, mint két látható, a herezacskóba leszállt here. Hatályos az 1992. január 1-én vagy ezt követően született csikók esetében.

c.) Hyperkalaemiás Periodikus Paralysis (HYPP): olyan örökléses bántalom, amely izomrángással, izomgyengeséggel, illetve súlyos esetben elhullással jár. A jelenlegi kutatási eredmények szerint az IMPRESSIVE (AQHA regisztrációs száma: 0767246) nevű mén leszármazottainál jelentkezhet ez a genetikai örökletes terheltség.

A tenyésztésre használt állatoknak meg kell felelnie a mindenkor hatályos állategészségügyi előírásokban foglaltaknak.

1.15. Nem regisztrálható lovak

1. Olyan csikó, melynek mindkét őse az Előtörzskönyvben (Appendix) szerepel.
2. Olyan csikó, melynek egyik őse Előtörzskönyvben (Appendix) szerepel és a másik őse angol telivér.
3. Olyan csikó, mely 2007. január 1-én vagy azt követően született és homozigóta pozitív a HYPP betegségre (H/H)

1.16. TENYÉSZTÉS MÓDSZERE

A párosítások kivitelezésének módszerét a tenyésztő szabadon választhatja meg, de az adott módszer alkalmazását illetően köteles betartani a vonatkozó rendelkezéseket, ideértve a honi állategészségügyi feltételeket is, különösképpen a mesterséges termékenyítésre és az embrióátültetésre való tekintettel.

1. Mesterséges termékenyítés

1. A fedeztetési jelentésben (Stallion Breeding Report) egyértelműen el kell különíteni a hűtött/mélyhűtött sperma felhasználásával mesterségesen termékenyített kancákat.
2. Abban az esetben, ha mén tulajdonosa el kívánja adni a lovat, de a megakarja tartani a mélyhűtött szaporító anyag felhasználásnak kizárólagos jogát, vagy kizárólag a szaporító anyag felhasználásának jogát kívánja eladni, akkor az AQHA-tól szaporító anyag felhasználási engedélyeket vásárolhat. Ezt csak a mén bejegyzett tulajdonosa teheti meg és csak addig, ameddig a tulajdon joga érvényben van. Egy engedély csak egy csikó regisztrációjához használható fel.
3. A mesterséges termékenyítés alkalmazásának eredményeként született csikó származás ellenőrzése kötelező minden esetben.
4. A mesterséges termékenyítés alkalmazásának ténye a csikó származás igazolásán feltüntetésre kerül.
5. A 2015. évben vagy az azt követően született mének szaporító anyaga a ló elhalálózását/ivartalanítását követően csak kettő naptári évig használható fel úgy, hogy a született csikó regisztrálható legyen.

2. Embrió-átültetés

- 1) Minden esetben az embrió átültetést megelőzően a AQHA-t írásban értesíteni kell és az idevonatkozó díjtételeket be kell fizetni.
- 2) Minden embrió-átültetésből származó csikó esetében a tulajdonos költségére kötelező a genetikai származás azonosítása.
- 3) Minden embrió-átültetésből származó csikó esetében a származási lapon az embrióátültetés alkalmazásának ténye feltüntetésre kerül.
- 4) A AQHA-nak joga van ahhoz, hogy azokat, illetve azokat a helyeket ahol embrió-átültetést alkalmaznak, megbízottja útján ellenőrizze.

A fedeztetési idény nincs megszabva, a kancák egész évben fedeztethetőek, de a méntulajdonos a saját ménje esetében szabadon kijelölheti azt.

1.17. A LÓ KORA:

A születés naptári éve alapján számolják. Pl.: Elválasztottnak tekinthető abban a naptári évben, amelyben született és 1 éves a csikó a születés évét követő évben, függetlenül a hónaptól, naptól. Ha a ló papírján lévő kora nem egyezik a "fogkorával", akkor azt a AQHA versenyeiről kizárják. A fogazat alapján végzett kormeghatározás során az AAEP (American Association of Equine Practitioners) által kiadott Official Guide for Determining the Age of the Horse

(Hivatalos irányelvek a lovak korának meghatározásához) című kiadványt kell mérvadónak tekinteni.

1.18. AZONOSÍTÁS

Az állatok azonosítása egyedi jelölés, részletes küllemi leírás és genetikai vizsgálatok eredményei alapján történik. A megszületett csikókat az azonosíthatóság érdekében választási korban (5-9 hó) tartósan meg kell jelölni.

Azon állatok esetében, melyek a 1992. január 1. után születtek kötelező a genetikai azonosítás a célból, hogy nyilvántartásba kerüljenek. A genetikai vizsgálatok elvégzésére az AQHA által akkreditált laboratóriumok jogosultak, melyek listáját a 15. sz. melléklet tartalmazza.

Amennyiben indokoltan megkérdőjelezhető egy csikó származása, az AQHA kérheti a csikó és a szülők genetikai vizsgálatát, melynek a költségeit az AQHA döntése szerint osztanak meg. A teszt eredményét más megkapott információkkal együtt vizsgálat alá vethetik a csikó származásának bizonyításakor. Ezeket a genetikai vizsgálatokat csak az AQHA által elismert intézmény végezheti el.

Az olyan mén tulajdonosa, amelyik mén 1998. január 1. után egy vagy több kancát fedez az AQHA-nak elküldött fedeztetési jelentés szerint, a saját költségén köteles a AQHA-nál iktatnia a mén genetikai típusáról szóló írásos jelentést, melyet a AQHA által elismert laboratóriumtól szerezhet meg, a AQHA által elfogadott eljárásnak megfelelően. Miután a teszt eredményét bejegyezték a AQHA-nál, nem szükséges ezt évente megismételni, kivéve, ha ezt maga a AQHA kéri.

Minden 1995. január 1-én vagy ezután született kanca genetikai vizsgálata elvégzendő mielőtt bármely tőle származó utódot nyilvántartásba vennének. 2000. január 1-et követően a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1994. január 1-én vagy ezt követően született. 2001-től a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1993. január 1-én vagy ezt követően született. 2002-től a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1992. január 1-én vagy ezt követően született. 2003-től a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1991. január 1-én vagy ezt követően született. 2004-től a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1990. január 1-én vagy ezt követően született. 2005-től a genetikai vizsgálatok elvégzése kötelező minden olyan csikó esetében, mely olyan kancától származik, amely 1989. január 1-én vagy ezt követően született.

Az elektronikus transzponder beültetésével kapcsolatban az 1. melléklet szabályai érvényesek.

1.19. ELNEVEZÉS

A származási lap igénylőn három tetszőleges névjavaslatot kell feltüntetni, amelyek közül az első helyen szereplőt véglegesítik, amennyiben az megfelel az alábbiakban leírt követelményeknek (ha nem, akkor a második, ill. a harmadik névjavaslat kerül elfogadásra):

A név:

-nem lehet 20 betűhelynél hosszabb, beleértve a betűket, számokat és az üresen hagyott helyeket,

-nem lehet egy másik (akár élő, akár már elhullott) ló neve, illetve egy olyan név, ami a védett nevek listáján szerepel, vagy ami személyeket és a jó ízlést sérti,

-a név elején és végén betűcsoport csak 2-4 betűből állhat,

-sem római, sem arab számok használata nem megengedett a névben, kivéve, ha a 20 karakter utolsó 3-5 helyén helyezkedik el 3-5 arab szám, amennyiben a név fennmaradórészétől különállnak.

-írásjelek, mint pl. aposztrófok, vagy kötőjelek használata nem megengedett.

-egybetűs jelölések (előnév, utónév) használata nem megengedett. A 20 karakter első kettő vagy négy üres helye és/vagy az utolsó kettő vagy négy üres helye bármilyen 2-4 betűből állhat, amennyiben a név fennmaradó részétől különáll.

1.20. AZ ÁLLATOK TARTÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Az állatok tartásával kapcsolatban a hatályos Állatvédelmi Törvény rendelkezései az irányadóak.

1.21. A TENYÉSZÁLLOMÁNY MINŐSÍTÉSE

A teljesítményvizsgálatok a versenyeken elért eredmények alapján történnek, céljuk a tenyészállatok értékének megállapítása.

Az AQHA által elismert versenyeken elért kiemelkedő teljesítmények, díjak, a Teljesítménykódex alapján a Teljesítménykönyvben (Register of Merit, ROM) vannak vezetve és értékelve. Ezeknek a nyilvántartását az AQHA végzi.

1.22. A quarter horse csikók jelölése

A Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (MQHTE) kizárólag csak azokat a csikókat veszi nyilvántartásba, amelyek esetében a tenyésztő a fajta anyaszervezete, az American Quarter Horse Association (AQHA) (Amarillo, Texas, USA) felé a törzskönyvezéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettségeknek maradéktalanul eleget tett és az anyaszervezet által kiadott származásigazolást (Certificate of Registration) megkapta. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha az AQHA a magyar egyesület felé igazolja a csikónyilvántartásba vételét és a származás igazolás megküldését. Ebben az esetben a postai ügymenet késedelme miatt a jelölés a származás igazolás fizikai megléte nélkül is elvégezhető.

A Magyarországon született quarter horse csikók jelölése teljes körűen, kizárólagosan elektronikus transzponderrel történik. A transzponder beültetésének helye a nyak bal oldala, a

fejtető és a mar között, a sörényél alatt van. A beültetés szakszerű elvégzéséről (elvégeztetéséről) a tenyésztő jogosult és köteles gondoskodni.

A lótulajdonos MQHTE-hez benyújtott külön kérelme esetében az ajaktetoválással korábban már ellátott magyarországi quarter horse lovak másodlagos jelölésként elektronikus transzponderrel is megjelölhetők. Az ajaktetoválás alapján ily módon már nyilvántartásba vett lovak adatai mellé a hivatalosan beültetett transzponderkódot az adatbázisba fel kell venni.

Felhasznált elektronikus jelölőeszköz

A transzponder, amely megfelel az ISO 11784 szabványnak és HDX vagy FDX-B technológiát alkalmaz, valamint ISO 11785 szabvánnyal kompatibilis leolvasó készülék segítségével olvasható.

A transzponderek beszerzésének, nyilvántartásba vételének, a tenyésztő részére történő eljuttatásának rendje

A quarter horse lovak jelölésére szolgáló transzponderek útját a gyártótól a beültetésig dokumentálni kell. A magyarországi quarter horse fajtájú lovak jelölésére használható transzponderek beszerzése, nyilvántartása, tenyésztő részére történő eljuttatása, és a megjelölt csikók törzskönyvi nyilvántartásba vétele az alábbi rendben történik:

- A MQHTE megrendeli és megvásárolja a transzpondereket.
- A gyártótól átvett transzpondereket az MQHTE készletnyilvántartásba veszi, és a felhasználandó jelölőeszközök sorszámát bejelenti a tenyésztési hatóságnak.
- A MQHTE törzskönyvezési eljárásának rendjébe illeszkedve a tenyésztésvezető megszervezi a bejelentett quarter horse fajtájú csikók helyszíni azonosítását.
- A tenyésztésvezető a transzponder a csikó helyszíni azonosítása alkalmával szállítja a tenyésztő részére.

A tenyésztésvezető az előzetesen bejelentett csikó helyszíni azonosításának alkalmával először ellenőrzi, hogy a csikót korábban már nem jelölték-e meg idegen transzponderrel. Amennyiben nem, a tenyésztésvezető ezt követően átadja a csikó tulajdonosának a jelölésre szolgáló transzponder.

A tenyésztő köteles gondoskodni a transzponder helyszínen történő szakszerű beültetéséről, melyet kizárólag állatorvos végezhet.

A tenyésztésvezető ellenőrzi a helyszínen beültetett transzponder kódját és ezzel egyidőben elvégzi a törzskönyvezési szabályoknak megfelelő, illetve a lóútlevél-kiadáshoz szükséges lóazonosítást. A lóazonosítás során a tenyésztésvezető a törzskönyvezési szabályzatában leírtaknak megfelelően veszi fel a csikó adatait, és tölti ki a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv dokumentumát.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

Ha a bejelentett csikó azonosítása során korábban beültetett, idegen transzponder talál a csikóban, akkor felfüggeszti az azonosítási eljárást és ellenőrzi, hogy a csikó más lófajtában

nem került-e azonosításra. Az ellenőrzés díja 30.000 Ft.+ ÁFA, és a felmerülő kiszállási költségek. A csikó azonosítása a DNS-vizsgálat eredményének ismeretében folytatható.

Ha az azonosítatlan eredetű transzponderrel jelölt csikó egyértelműen azonosítható, és az AQHA szabályait figyelembe véve quarter horse fajtában törzskönyvezhető, akkor a beültetett transzponder nyilvántartásba veszi. Az idegen eredetű beültetett transzponder nyilvántartásba vételi díja 10.000 Ft + ÁFA. A tenyésztésvezető gondoskodik a transzponderrel megjelölt quarter horse csikók LÓINFORM nyilvántartásba vételének szabályszerű ellátásáról.

A magyarországi quarter horse csikók nyilvántartásba vétele

A lóazonosítás és jelölés alkalmával a MQHTE tenyésztésvezetője az AQHA által elfogadott törzskönyvezési rendnek megfelelően felvett ló adatok alapján kitölti a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv és ló diagram dokumentumokat.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

A kitöltött LÓINFORM dokumentumok alapján a MQHTE tenyésztésvezetője az Országos Lótenyésztési Információs Rendszerbe (OLIR) a felvett ló adatokat az ahhoz tartozó transzponderkódhoz kapcsoltn, megfelelő azonosítószámmal ellátva, szakszerűen rögzíti.

A csikójelölési jegyzőkönyv 3. példánya a tenyésztő részére átadásra kerül, a lóútlevél-kiváltás alapdokumentumaként. A jegyzőkönyv 2. példánya a MQHTE tenyésztésvezetőjének saját nyilvántartásában marad, a ló diagram másolatával együtt. Az eredeti ló diagramot és a hozzá tartozó 1. példány csikójelölési jegyzőkönyvet a MQHTE szakmai ellenőrzés és irattározás céljából megküldi a tenyésztési hatóság részére.

Az ajaktetoválással korábban ellátott lovak másodlagos, transzponderes megjelölése esetén a MQHTE tenyésztésvezetője az ajaktetoválás alkalmával kiállított LÓINFORM csikóbélyegzési jegyzőkönyv másolati példányán, vagy a lóútlevél másolatának megküldésével bejelenti a transzponderes megjelölést. A lóútlevéllel már rendelkező, zárolt adattartalmú lovak esetében a transzponderkód adatbázisban történő rögzítéséről a tenyésztési hatóság gondoskodik. Szakmailag még nem jóváhagyott és zárolt ló adat esetében az MQHTE tenyésztésvezetője jogosult pótlólag a transzponderkódot rögzíteni.

A quarter horse fajtájú lovak azonosító kódjának képzése

Tekintettel arra, hogy a számítógépes lónyilvántartási rendszer a „HUN K/M QH_____0000” formátumú (hagyományos) azonosítót képes jelenleg kezelni, a hagyományos azonosító megtartása mellett kell az UELN életszámot képezni az alábbiak szerint.

Az UELN azonosító szám képzése a következőképp történik:

1-3. számjegy: 348 (Magyarország hivatalos ISO országkódja)

4-6. számjegy: 1QH

7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye

9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)

10- 15. számjegy: az AQHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással nem rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: QH
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az AQHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással is rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: QH
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9-11. számjegy: a tetovált csikószám
- 12-15. számjegy: 0000 („kitöltő” karakterek, ahol az utolsó számjegy a nyilvántartás technikai megvalósítása érdekében módosítható – pl. 2-re, amennyiben véletlenszerű duplikált tetoválás történt)

Import lovak azonosítójának képzése:

A hagyományos importazonosító képzésének megtartása addig szükséges, ameddig az országos számítógépes nyilvántartási rendszer, a LÓINFORM az UELN azonosítóra történő kizárólagos áttérést nem tudja kezelni.

A hagyományos importazonosító képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: IM (az import tényére utal)
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az AQHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

A lóútlevele alapján szabályos UELN azonosító számmal rendelkező import lovat az eredeti UELN számával kell nyilvántartásba venni (kiadva a hagyományos magyarországi import azonosítót is).

A hivatalos UELN számot nem alkalmazó országból importált quarter horse lovak az egyéb „idegen azonosító”-ját nyilvántartásba kell venni, a hagyományos magyarországi importazonosító kiadása mellett. Az UELN számra történő kizárólagos átállítás érdekében számukra hazai UELN számot képezünk, így biztosítjuk, hogy a nyilvántartásunkon keresztül az érdeklődő az eredeti adatbázisra rátalálhasson.

1.23. Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (HQHA) pótfedeztetési jegy eljárási rendje

Amennyiben a quarter horse fajtájú ló jelölésekor/nyilvántartásba vételekor nem áll rendelkezésre fedeztetési jegyzőkönyv, mert az nem került kiállításra a fedeztetéskor/termékenyítéskor, úgy az utólagosan kiállítható. A kiállítás feltétele az amerikai anyaszervezet, az American Quarter Horse Association által kiállított Származási lap (Certificate Of Registration).

A HQHA tenyésztésvezetője a csikó jelölésekor kiállítja a csikóbélyegzési jegyzőkönyvet, illetve a ló diagramot. Ezzel egy időben kitölti a „Kérelem korábbi évben történt fedeztetés utólagos dokumentálásához” nevű rendszerdokumentumot. Ezt eljuttatja a LÓINFORM irodába, mely ez alapján kiállítja az adott évre szóló fedeztetési jegyet. Ez alapján a csikóbélyegzési jegyzőkönyv iktatható.

Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (HQHA) hasban import lovakkal kapcsolatos eljárási rendje

Hasban importnak tekintjük

- a) a külföldről vemhesen Magyarországra behozott honosítatlan kanca csikóját (ebben az esetben a kancát először a szokásos módon honosítjuk)
- b) a Magyarországról fedeztetés céljából külföldre szállított és visszahozott kanca csikóját
- c) külföldről az anyjával együtt még jelöletlenül behozott csikót.

A csikót importnak tekintjük, ezért mindhárom esetben a tulajdonosnak (tenyésztőnek) rendelkeznie kell a csikó American Quarter Horse Association által kiállított Származási Lapjával (Certificate Of Registration), melyen a születési hely nem Magyarország.

A tulajdonos a felügyelő felé jelzi, hogy a csikót jelöltetni szeretné.

A HQHA tenyésztésvezetője a csikó jelölésekor kiállítja a csikóbélyegzési jegyzőkönyvet, illetve a ló diagramot.

Ezt követően a HQHA tenyésztésvezetője import azonosító számot képez és ezzel rögzíti az OLIR-ba.

Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (HQHA) import lovakkal kapcsolatos eljárási rendje

Import lónak tekintjük azt az amerikai quarter horse fajtájú lovat, melynek amerikai Származási Lapján születési helyként nem Magyarország van megjelölve.

Import quarter horse mely rendelkezik lóútlevéllel (regisztráció):

Az eredeti Származási Lap és a lóútlevél alapján az Egyesület tenyésztésvezetője LOINFORM rendszerben rögzíti a ló adatait. Az azonosító képzése a következő:

HUN

M (mén, herélt)

K (kanca)

IM

a születési év utolsó két számjegye
háromjegyű sorszám (900-999 – MLOSZ által kijelölve)
a honosítás éve

Import quarter horse mely rendelkezik lóútlevelemmel (honosítás):

Az eredeti Származási Lap és a lóútlevelem alapján az Egyesület tenyésztésvezetője LOINFORM rendszerben rögzíti a ló adatait. Az azonosító képzése a következő:

HUN

M (mén, herélt)

K (kanca)

IM

a születési év utolsó két számjegye
háromjegyű sorszám (900-999 – MLOSZ által kijelölve)
a honosítás éve

A honosítás során a Származási Lapon szereplő ősök is rögzítésre kerülnek.

2. Az appaloosa ló Tenyésztési Programja

2.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:

Az appaloosa lófajta teljesítőképességének és sokoldalúságának megtartása és minőségi fejlesztése. A jó minőségű, tiszta tenyésztés érdekében az amerikai Appaloosa Horse Club (ApHC) rendelkezései és irányelvei figyelembevételével a magyar mezőgazdasági törvényeket és lótenyésztési rendeleteket betartva a tenyésztői munka megszervezése.

Mint ahogy ez a tenyésztőegyesület hivatott a magyarországi appaloosa tenyésztők, illetve állományaik összefogására, ezért a kapcsolattartás a fajtafenntartó szervezettel, az Appaloosa Horse Club-bal (ApHC), illetve a magyar lónyilvántartási rendszerrel (LOINFORM) a tenyésztőegyesületen keresztül történik.

2.2 Az appaloosa fogalma

Appaloosának az a ló tekinthető, amelyik az amerikai Appaloosa Horse Club (Idaho, Moscow) méneskönyvi nyilvántartásában szerepel.

Az appaloosa egy önálló lófajta. Olyan tulajdonságokkal rendelkezik, melyek egyértelműen megkülönböztetik más fajtáktól.

Az appaloosákra jellemző színű lovak ábrázolása megtalálható azokon barlang festményeken, melyeket Franciaországban ősemberek készítettek az emberi történelem nagyon korai szakaszaiban. De léteznek a történelem későbbi, a tudatos lótenyésztést megelőző időkből származó ábrázolások is.

Az appaloosák ősei valószínűleg a XV. században kerültek az amerikai kontinensre a Közel-Keletről, vagy Spanyolországból. Majd a XVIII. században a Nez Perce indiánok kezdtek el tudatosan foglalkozni e lovakkal és ők rendelkeztek a legnagyobb létszámú állománnyal. Kezdetben kifejezetten munka lovaknak alkalmazták őket, de későbbiekben a „sport” irányú használat is előtérbe került. Tágabb értelemben ezeket a versenyeken próbálták ki a lovakat és az elért eredményeket figyelembe vették a szelekció során. Mivel a lovak gyakorlatilag együtt éltek a törzssel, így nagyon fontos szempont volt az állatok viselkedési mintája, az emberhez fűződő viszonya. Az appaloosák tenyésztését alapvetően befolyásolta a kitartás, szervezeti szilárdság, a gyorsaság és a könnyen kezelhetőség megfelelő ötvözése. A cél egy kitűnő tulajdonságokkal rendelkező munka lovat állítsanak elő.

Az 1877-es Nez Perce Háborút követően a fajta majdnem teljesen eltűnt, beolvadva más fajtákba. A fajtát megmentendő alakult meg az Appaloosa Horse Club Inc. 1938-ban. Az akkor megkeresett és összegyűjtött eredeti származású egyedekből alakították ki a Foundation (Alapító) Állományt.

2.3. Fogalmi meghatározások

Rendes regisztrálás – Regular Registration

Lehetővé teszi, hogy a ló lovas- és lóversenyeken induljon, és bármilyen versenyen és kiállításon Appaloosaként részt vegyen.

Állandó Nyilvántartás – Permanent Registration

1983. évet megelőzően azon Appaloosa lovakat tartották ebben nyilván, melyek mindkét őse Állandó vagy Alapító nyilvántartási minősítésű volt. A heréltek és az ivartalanított kancák automatikusan bekerülnek az Állandó Nyilvántartásba, mivel szaporulatuk nem volt. Az Állandó Nyilvántartásba azon kancák kerülhetnek, melyek legalább három olyan csikót, illetve azon mének kerülhetnek, melyek legalább 12 olyan csikót produkálnak, amelyek Rendes regisztrálásúvá válnak.

Nem tipikus regisztrálás – (N) Non-characteristic Registration

Azon 1983. január 1. után regisztrált lovak nyilvántartása, melyek nem mutatják a tipikus, az Appaloosa fajtára jellemző jegyeket, azaz megtekintéssel nem azonosíthatók, mint Appaloosák, illetve, melyek e szabályozás szerint „N” jelzésűek. Azonban az apának és/vagy anyának az ApHC (Appaloosa Horse Club) nyilvántartásában szerepelnie kell.

Tipikus Appaloosa fajtára jellemző jegyek

Az Appaloosa lónak négy azonosítható jellemzője lehet:

1. Szőrzet minta
2. Pettyezett bőr
3. Fehér ínhártya
4. Csíkozott paták

Tenyészállat Nyilvántartás – Breeding Stock Registration

Azon 1983. január 1. előtt regisztrált Appaloosák nyilvántartása, melyek nem mutatják az Appaloosára jellemző szőrzet mintázatot, vagy egyéb jellemzőt, melyek alapján könnyen felismerhető egy Appaloosa. Azonban az apának és/vagy anyának az ApHC (Appaloosa Horse Club) nyilvántartásában szerepelnie kell.

Származás Ellenőrzött Választás – CPO (Certified Pedigree Option)

Szabadon választható program, melyben azon nem tipikus regisztrálású ((N) Non-characteristic Registration) lovak vehetnek részt, melyek, őseikkel egyetemben, származása vércsoport azonosítással, vagy DNS vizsgálattal ellenőrizhető. Azon nem tipikus regisztrálású ((N) Non-characteristic Registration) lovak, melyek a CPO programot befejezik, részt vehetnek bármilyen ApHC eseményen. A CPO követelményeknek megfelelő egyedek javított Származási Lapot (Certificate of Registration) kapnak a származás ellenőrzés külön megjelölésével. A CPO programban nyilvántartott lovakkal csak Rendes Nyilvántartású Appaloosa tenyészthető, a született utód csak így felelhet meg az ApHC nyilvántartási követelményeinek.

Alapító Állomány – Foundation

A Méneskönyv megnyitását követően a követelményeknek megfelelő alapító állomány. Összesen 4932 Alapító nyilvántartási szám létezik.

4. Az appaloosa állomány nyilvántartása

A Méneskönyv osztályozása (201. ApHC)

a.) 1983. évet megelőzően az Appaloosa lovak nyilvántartása lehetett:

Rendes (Regular (#));

Átmeneti (Előkönyv) (Tentative (T));

Tenyészállat:

Átmeneti (Tentative (BT));

Állandó (Főkönyv) (Permanent (B#));

Nem tipikus (Non-characteristic (BN));

Azonosításos Rendszer (Identification System (ID));

Származás Igazolt (Pedigree Certificate (PC));

b.) Az Átmeneti Nyilvántartásban (Előkönyv) (Tentative (BT)) azok az Appaloosa lovak szerepeltek, melyek megfeleltek a nyilvántartásba vétel követelményeinek, de egyik őse sem volt regisztrálva az Állandó (Főkönyv) vagy Alapító állományban. Ha az apa és/vagy anyja az Átmeneti Nyilvántartásban, más elfogadott fajta Méneskönyvében, Azonosításos Rendszerben (ID), vagy Származás Igazoltként (PC) volt nyilvántartva, a csikó az Átmeneti Nyilvántartásban került regisztrálásra. Ebben az esetben a nyilvántartási számot (registration number) megelőzi egy „T” betű.

1. Az Átmenetiből (Előkönyv) az Állandó nyilvántartásba (Főkönyv) kerülés esetén a nyilvántartási szám elől a „T” betű eltűnik. 1983. január 1.-t megelőzően egy adott csikó csak abban az esetben kerülhetett egyenesen a Főkönyvbe, ha mindkét őse Főkönyvi nyilvántartási számmal rendelkezett és/vagy az Alapító állományban szerepel.
2. Az előtét jel nélküli, vagy a „#” előtétes nyilvántartási számok Főkönyvi nyilvántartást jeleznek. Az Állandó Nyilvántartásba (Főkönyv) azon kancák, melyek legalább három olyan csikót, illetve azon mének kerülhetnek, melyek legalább 12 olyan csikót produkálnak, amelyek Rendes regisztrálásúvá válnak.

c.) Azon lovak, melyek nem mutatták az Appaloosákra jellemző szőrzet mintázatott, a Tenyészállat Nyilvántartásban kerültek regisztrálásra Átmeneti (Tentative (BT)), Állandó (Permanent (B#)), Nem tipikus (Non-characteristic (BN)) Származási Lappal.

d.) Az Azonosításos Rendszer (Identification System (ID)) azokat a lovakat azonosította és tartotta nyilván, melyeket Appaloosa Tenyésztési Programjában használtak, vagy annak eredményeképpen született, de nem felelt meg sem az ApHC, sem más elismert tenyésztőszervezett nyilvántartásba vételi követelményeinek. Ennek helyét vette át a Származás Igazolt (Pedigree Certificate (PC)) rendszer 1974. évi Igazgató Tanács (ApHC) ülését követően.

e.) A Származás Igazolt (Pedigree Certificate (PC)) nyilvántartásba került minden ló, mely nem mutatta az Appaloosák tipikus jegyeit. A nem tisztavérű Appaloosa tenyésztésű, az Appaloosákra jellemző tipikus jegyeket nem mutató lovak, úgymint fél-angol telivérek, fél quarter horse lovak, fehér színű származási lapokat kaptak. Azok a Nem tipikus Appaloosák, melyeknek egyik, vagy mindkét őse regisztrált Appaloosa ló volt, barna származásik lapot kaptak.

f.) Az „F” betűvel kezdődő nyilvántartási számokat az Alapító állomány egyedei kapták. Ezek a nyilvántartási számokat az elsőként regisztrált Appaloosák kapták. Szám szerint 4932 darab ilyen nyilvántartási szám létezik.

g.) Az 1983. január 1.-én vagy azt követően nyilvántartásba vett lovak nyilvántartási számai előtt szereplő (#) Rendes Nyilvántartást jelez.

h.) Azok az 1983. január 1.-én vagy azt követően nyilvántartásba vett nem tipikus (Non-characteristic) lovak, melyek a Rendes nyilvántartásba vételhez szükséges jegyeket nem mutatják „N” előtétű nyilvántartási számot kapnak.

- i.) A CPO vizsgázott lovak „CN” előtétű nyilvántartási számot kapnak. Ha nem tipikus (N) lovaknál Appaloosákra jellemző tulajdonságok fejlődnek ki, és így a Rendes Nyilvántartásba kerülnek, az „N” előtétet felváltja a „#”, de a nyilvántartási szám ugyanaz marad.

2.4 A Rendes (#) Nyilvántartásba vétel feltételei (202. ApHC)

A Rendes Nyilvántartásba vétel feltételei az Appaloosa szőrzet minta vagy pettyezetten pigmentált bőr és még egy Appaloosa tipikus jegy. Az Appaloosáknak négy azonosítható jellemzője lehet: 1. szőrzet minta, 2. pettyezett bőr, 3. fehér ínhártya, 4. csíkozott paták.

2.5. Nem tipikus (N) Nyilvántartás (203. ApHC)

a.) Ha a nyilvántartásbavételi kérelemmel benyújtott fényképek alapján az adott ló nem felel meg a Rendes Nyilvántartási követelményeknek, a nyilvántartásba vételt el kell utasítani, kivéve, ha az megfelel a nem tipikus „N” Nyilvántartási követelményeknek.

b.) Az „N” Nyilvántartásba azon Appaloosa tenyésztésű lovak kerülnek, melyek nem mutatják az Appaloosákra jellemző tulajdonságokat. Azonban az apának és/vagy anyának az ApHC (Appaloosa Horse Club) nyilvántartásában szerepelnie kell.

c.) A Tenyészállat Nyilvántartásba azon Appaloosa tenyésztésű lovak kerültek, melyek nem mutattak olyan Appaloosa szín jegyeket, melyek alapján könnyen Appaloosaként azonosíthatók lettek volna. Azonban az apának és/vagy anyának az ApHC (Appaloosa Horse Club) nyilvántartásában szerepelnie kellett. Ez a nyilvántartási osztály fokozatos hatályát veszíti. Ezen típusú származási lap alapján a ló újra nyilvántartásba vehető.

d.) Azok a Tenyészállat Nyilvántartásban szereplő lovak, melyek nem mutatnak tipikus jegyeket, „N” előtétű nyilvántartási számot kapnak. Ezen lovak származási lapján feltüntetésre kerül, hogy nem mutatnak Appaloosákra jellemző jegyeket. 1983. január 1. után Tenyészállatként vagy Tenyészállat nem tipikus jegyekkel (BN) nyilvántartásba nem kerül egyed.

e.) Az „N” vagy „CN” regisztrált lovak esetében a későbbiekben megjelenhetnek olyan tulajdonságok, melyek alapján az egyed könnyen Appaloosaként azonosíthatóvá válik. Ebben az esetben a tulajdonos kérheti a nyilvántartási besorolás megváltoztatását és a ló Rendes Nyilvántartásba vételét.

2.6. Különleges nyilvántartás (216. ApHC)

Olyan heréltek vagy ivartalanított kancák, melyek nem felelnek meg a származási követelményeknek, vagy ismeretlen származásúak, csak akkor vehetők nyilvántartásba, ha

egyébként megfelelnek a Rendes Nyilvántartásba vétel követelményeinek és nem esnek a Nyilvántartásba nem vehető lovak csoportjába. A különleges nyilvántartásba vételi kérelem díjmentes szerezhető be az ApHC-től.

2.7. Alapító Származás Megjelölés (Foundation Pedigree Designation (FDP)) (236. ApHC)

a.) Az FDP programban való részvétel alapfeltétele, hogy az adott ló szerepeljen az ApHC nyilvántartásában. A jelentkezés a nyilvántartásba vételi kérelemmel egy időben indítható. A lónak meg kell felelnie a következő feltételeknek:

1. Az ősök négy (4) generációjának legalább 50%-ának (15 ős) szerepelnie kell az ApHC nyilvántartásában.
2. Ezen ősök közül minimum háromnak (3) szerepelnie kell mind az anyai, mind az apai oldalon.

b.) Az FDP jelentkezési nyomtatványt megfelelően kell kitölteni és tintával aláírni. Ezt a Származási Laphoz, vagy Nyilvántartásba vételi kérelemhez (Csikó bejelentő) az állatról készült négy fényképfelvétellel, melyek mindkét oldalt a négy végtagon található jegyeket, a fejet szemből és az állatot hátulról ábrázolják, együtt kell mellékelni az előírt díjakkal együtt.

c.) Ha a feltételek a méneskönyvi szabályozásnak megfelelően teljesülnek, Származási Lap kerül kiadásra, mely igazolja a Méneskönyv FDP származásellenőrzés meglétét.

d.) A Méneskönyv FDP jelölttel kapcsolatos döntése végleges; azonban a tulajdonos továbbra is rendelkezik a Nyilvántartási Fellebbezési Ügymenet szerint a fellebbezés jogával.

e.) A programban való részvétel teljes mértékben önkéntes alapú.

f.) A programban való részvétel jogosultságának bizonyítása a tulajdonos felelősége.

g.) Az ApHC fenntartja a jogot, hogy felfüggeszse, visszavonja, vagy módosítsa a kiadott CPO Származási Lapot, illetve a benevezett lovat a Szabályzatban meghatározott, Tiltakozási, Felülvizsgálati és Fellebbezési Ügymenetnek megfelelően.

2.8. A Származás Ellenőrzött státus (Pedigree Certificate) lecserélése (237. ApHC)

A Származás Igazolt (PC) és az Azonosítási Rendszer (ID) érvényét veszítette. A barna Származási Lappal rendelkező lovak vagy „N” minősítésűvé válnak, vagy Rendes Nyilvántartásba (Regular Certificate of Registration) kerülnek, feltéve, hogy megfelel a Fajta Követelményekben rögzítetteknek. A tulajdonosnak négy nem régi, színes fényképet, melyek mindkét oldalt, a fejet előlről és az állatot hátulról ábrázolják, illetve a Rendes nyilvántartásba vétel feltételeit mutató közlőlapot a szokásos díjazással együtt a Törzskönyvező Osztálynak meg kell küldenie.

2.9. A Rendes Nyilvántartásba átkerülés (238. ApHC)

a.) A tulajdonos egyéni belátása szerint bármely Tenyészállat (Breeding Stock), „N”, vagy „CN” Származási Lappal rendelkező ló átkerülhet a Rendes Nyilvántartásba, ha egy megfelelően kitöltött Átminősítési Nyomtatványt a vissza nem téríthető díjjal, a szükséges fényképekkel és a ló eredeti Származási Lapjával együtt eljuttatja a Törzskönyvező Osztálynak.

1. A szükséges nem túl régi, színes fényképeknek mindkét oldalt, a fejet előlről, az állatot hátulról ábrázolniuk kell, a pofa és a végtagok összes jegyét és ha van, a szőrzet mintát tisztán láthatóan. Ha a tipikus Appaloosa szőrzet minta nincs jelen, a pigmentált bőrről és még egy tipikus jellemzőről készült közeli felvételt kell mellékelni.

b.) Abban az esetben, ha az átminősítés nem végezhető el a nyilvántartásba vételi kérelemhez csatolt fényképek és az átminősítéshez mellékelte fényképfelvételek eltérő volta miatt, a Származási Lapot és az összes fényképfelvételt az ApHC visszatartja, amíg az eltérés oka nem tisztázott.

c.) Ha az ApHC nem tudja az átminősítést elvégezni, a Származási Lapot az ApHC visszatartja és hivatali eljárás díj kerül megállapításra.

d.) Az „N” minősítésű lovak átminősítése díjmentes feltéve, hogy az Átminősítési Nyomtatvány, a fent részletesen leírt fényképfelvételek és a Származási Lap a kiállítást követő egy éven belül beküldésre kerül. Ha az átminősítés sikertelen, a kérelem egy későbbi időpontban már átminősítési díjjal terhelt.

2.10. Az Átmenetiből (Tentative) az Állandóba (Permanent) történő átminősítés (239. ApHC)

a.) A korábban az Átmeneti Nyilvántartásba (Előkönyv) regisztrált lovak három módon kerülhetnek az Állandó Nyilvántartásba (Főkönyv).

1. Ha az Előkönyvben nyilvántartott ló mindkét őse főkönyvi bejegyzéssel bír, a tulajdonosnak kell elküldenie az Előkönyvi Származási Lapot, nem túl régi, színes mindkét oldalt, a fejet előlről és az állatot hátulról ábrázoló fényképpel egyetemben, mellékelve a főkönyvi átminősítési díjat, csatolva a megfelelően kitöltött átminősítési nyomtatványt.
2. A lovak a tenyésztési eredményeik alapján is átkerülhetnek a Főkönyvbe. Ha egy mén 12 rendes nyilvántartású csikót, illetve egy kanca három rendes nyilvántartású csikót produkál, automatikusan átkerülhetnek a Főkönyvbe. Ehhez a tulajdonosnak egy megfelelően kitöltött főkönyvi átminősítési nyomtatványt kell megküldenie az ApHC-nak, négy nem túl régi színes fényképfelvétellel együtt melyek megfelelnek a nyilvántartásba vételi követelményeknek, illetve az Előkönyvi Származási Lapot az átminősítési díjjal. Az 1983. január 1. előtt született és a Tenyészállat Nyilvántartás szabályai szerint regisztrált lovak, kivéve azokat, melyek „N”-nel kezdődő nyilvántartási számmal bírnak, a tenyésztési eredmény alapján szintén átkerülhetnek a Főkönyvbe. Tenyészállat, vagy nem tipikus minősítésű lovak, melyek nyilvántartási száma „N”-nel kezdődik, nem kerülhetnek át a Főkönyvbe. Ha a mén, vagy kanca átminősítése egy időben történik a született csikó nyilvántartásba vételével, az átminősítési díjtól nem lehet eltekinteni. Az elhalálozott lovak, melyek korábban

megfeleltek a Főkönyvi átminősítés feltételeinek, posthumus átminősíthetők a Származási Lap és az átminősítési díj megküldésével.

3. Az Előkönyvi nyilvántartással bíró ménnek, amelyeket később heréltek, csak akkor kerülhetnek át a Főkönyvi nyilvántartásba, ha a Rendes regisztrálás feltételeit egyébként teljesíti. Ugyanez érvényes az ivartalanított kancákra is. Az Előkönyvi Származási Lapot, az állat ivartalanításának tényét bejelentő, a műtét pontos időpontját tartalmazó nyilatkozatot, négy nem túl régi, színes mindkét oldalt, a fejet előlről és az állatot hátról ábrázoló fényképfelvétellel egyetemben vissza kell küldeni. Egy új, Főkönyvi Származási Lap kerül ezt követően kiadásra. A Tenyészállat minősítésű mén herélése esetén, ha a beküldött fényképfelvelek alapján a herélt nem azonosítható Appaloosaként, nem tipikus minősítésű Származási Lap kerül kiadásra

2.11. Igazolt Származás Választás I. (Certified Pedigree Option (CPO)) (230. ApHC)

Vonatkozik minden 2002. január 1. előtt született, CPO megjelölésre szánt ló esetére

a.) A CPO program feltétele, hogy az adott ló az ApHC-nál "N" nyilvántartású legyen. Az ApHC felülvizsgálat időpontjában a tulajdonosnak rendelkeznie kell az adott ló Származási Lapjával. Az „N” minősítésű lovak, a CPO teljesítése esetén részt vehetnek az ApHC hivatalos rendezvényein, ha megfelelnek a következő feltételeknek:

1. Az adott lónak rendelkeznie kell az ApHC-nál iktatott vércsoport meghatározással, vagy DNS vizsgálattal.
2. Az anyának rendelkeznie kell az ApHC-nál iktatott vércsoport meghatározással, vagy DNS vizsgálattal.
3. Az apának rendelkeznie kell az ApHC-nál iktatott vércsoport meghatározással, vagy DNS vizsgálattal.

Megjegyzés: Mivel a vércsoport meghatározás és a DNS vizsgálat eredményei nem kompatibilisek, ezért az apának, anyának és a csikónak a vizsgálati eredményeinek azonos módszer alkalmazásából kell származniuk.

4. A következő költségek a tulajdonost terhelik: a) a vért vevő állatorvos díjazása; b) a CPO jelölt ló azonosítás az ApHC felülvizsgálat során; c) az ApHC részére fizetett díj, ami a vérminta laboratóriumi vizsgálatát fedezi, vagy a DNS kit ára; d) ha szükséges 10\$ fénykép előhívási díj; e) minden más költség, ami a CPO program elvégzésével felmerül.

b.) Ha a Méneskönyv minden idevonatkozó feltétele teljesül, az adott ló egy módosított Származási Lapot kap, mely ettől fogva bizonyítja, hogy a származás igazolt. Ezután a ló részt vehet az ApHC hivatalos rendezvényein.

c.) Az ilyen minősítésű lovak csak Rendes Nyilvántartású Appaloosákkal tenyészthetők, hogy a született csikó az ApHC nyilvántartásba vehető legyen.

d.) A Méneskönyv CPO jelölttel kapcsolatos döntése végleges; azonban a tulajdonos továbbra is rendelkezik a Nyilvántartási Fellebbezési Ügymenet szerint a fellebbezés jogával.

e.) A programban való részvétel teljes mértékben önkéntes alapú.

f.) A programban való részvétel jogosultságának bizonyítása a tulajdonos felelősége.

g.) Az azonosításhoz szükséges vér-, vagy szőrminta vétele időpontjában a CPO programban résztvevő lovak azonosítása a szőrforgók és tisztán látható névvel és nyilvántartási számmal ellátott fényképpel történik ha a lovak leírása megváltozott vagy kettő (2) évnél idősebbek. A fényképfelvételeket elismert ApHC felügyelőnek kell készítenie. A fényképeket a baloldaltól, a jobb oldalról, szemből a fejről és hátulról kell készíteni. Az éves és idősebb lovakat az éves koruk évének január 1. követően tetoválással kell ellátni.

h.) A vércsoport meghatározás, a DNS vizsgálat és/vagy bármi más azonosítási vizsgálat származást meghatározó eredményének összhangban kell lennie az ApHC által kiadott Származási Lap adataival, ellenkező esetben a Származási Lap törlésre kerül. Ha egy „N” minősítésű ló, a CPO programban történt nevezést követően nem felel meg a feltételeknek, az „N” minősítésű Származási Lap automatikusan törlésre vagy a tulajdonosnak visszaküldésre kerül.

i.) Az ApHC fenntartja a jogot, hogy felfüggeszse, visszavonja, vagy módosítsa a kiadott CPO Származási Lapot, illetve a benevezett lovat a Szabályzatban meghatározott, Tiltakozási, Felülvizsgálati és Fellebbezési Ügymenetnek megfelelően.

2.12. Igazolt Származás Választás II. (Certified Pedigree Option (CPO)) (231. ApHC)

Vonatkozik minden 2002. január 1.-én vagy azt követően született, CPO megjelölésre szánt ló esetére

a.) Minden CPO megjelölésre szánt lovat először az ApHC-nál „N” minősítéssel nyilvántartásba kell venni és csak ezt követően vizsgálható, hogy megfelel-e a továbbiakban lefektetett követelményeknek.

1. Minden CPO megjelölésre szánt lónak rendelkeznie kell az ApHC-nál iktatott vércsoport meghatározással vagy DNS vizsgálati eredménnyel. Egy ApHC által elismert felügyelőnek jelen kell lennie származás ellenőrzéshez felhasznált vér-, szőr-, vagy más ApHC által elismert minta vételezése során. A felülvizsgálat során a tulajdonosnak be kell mutatnia az adott állat „N” Származási Lapját az ApHC Felügyelőnek.

2. A CPO megjelölésre szánt ló anyjának szerepelnie kell az ApHC nyilvántartásában és vércsoport meghatározás vagy DNS vizsgálati eredményével együtt.

3. A CPO megjelölésre szánt ló apjának szerepelnie kell az ApHC nyilvántartásában és vércsoport meghatározás vagy DNS vizsgálati eredményével együtt.

Megjegyzés: Mivel a vércsoport meghatározás és a DNS vizsgálat eredményei nem kompatibilisek, ezért az apának, anyának és a csikónak a vizsgálati eredményeinek azonos módszer alkalmazásából kell származniuk.

4. A következő költségek a tulajdonost terhelik: a) a vért vevő állatorvos díjazása; b) a CPO jelölt ló azonosítása az ApHC felülvizsgálat során; c) az ApHC részére fizetett díj, ami a vérminta laboratóriumi vizsgálatát fedezi, vagy a DNS kit ára; d) ha szükséges 10\$ fénykép előhívási díj; e) minden más költség, ami a CPO program elvégzésével felmerül.

b.) Az adott ló származás igazolási módszerének azonosnak kell lennie az ősei származás ellenőrzési módszerével. Abban az esetben, ha az adott ló származása igazolttá válik és egyben megfelel a Méneskönyv idevonatkozó feltételeinek, módosított Származási Lapot kap, mely ezt követően igazolja, hogy a ló származása igazolt és ellenőrzött.

c.) Az ilyen minősítésű lovak csak Rendes Nyilvántartású Appaloosákkal tenyészthető, hogy a született csikó az ApHC nyilvántartásába vehető legyen.

d.) A Méneskönyv CPO jelölttel kapcsolatos döntése végleges; azonban a tulajdonos a továbbiakban is rendelkezik a Nyilvántartási Fellebbezési Ügymenet szerint a fellebbezés jogával.

e.) A programban való részvétel teljes mértékben önkéntes alapú.

f.) A programban való részvétel jogosultságának bizonyítása a tulajdonos felelősége.

g.) Az azonosításhoz szükséges vér-, vagy szőrminta vétele időpontjában minden a CPO program résztvevő lovak azonosítása a szőrforgók és tisztán látható névvel és nyilvántartási számmal ellátott fényképekkel történik, ha a lovak leírása megváltozott vagy kettő (2) évnél idősebbek. A fényképfelvételeket elismert ApHC felügyelőnek kell készítenie. A fényképeket a baloldaltól, a jobb oldalról, szemből a fejről és hátulról kell készíteni. Az éves és idősebb lovakat az éves koruk évének január 1. követően tetoválással kell ellátni.

h.) A vércsoport meghatározás, a DNS vizsgálat és/vagy bármi más azonosítási vizsgálat származást meghatározó eredményének összhangban kell lennie az ApHC által kiadott Származási Lap adataival, ellenkező esetben a Származási Lap törlésre kerül. Ha egy „N” minősítésű ló, a CPO programban történt nevezést követően nem felel meg a feltételeknek, az „N” minősítésű Származási Lap automatikusan törlésre vagy a tulajdonosnak visszaküldésre kerül.

I.) Az ApHC fenntartja a jogot, hogy felfüggeszse, visszavonja, vagy módosítsa a kiadott CPO Származási Lapot, illetve a benevezett lovat a Szabályzatban meghatározott, Tiltakozási, Felülvizsgálati és Fellebbezési Ügymenetnek megfelelően.

2.13. Fajta követelmények (204. ApHC)

a.) Az Appaloosák esetében legalább az egyik szülőnek Rendes Nyilvántartásúnak kell lennie. A másik szülő lehet ApHC vagy más elismert tenyésztőszervezet által regisztrált egyed. Ez azt jelenti, hogy az „N”, „CN”, „BT”, „B#”, „ID”, „PC” nyilvántartási minősítésű Appaloosát csak Rendes Nyilvántartású Appaloosával lehet tenyészteni, hogy a születendő utód megfeleljen az ApHC nyilvántartásba vételi követelményeinek. Az elismert tenyésztőszervezetek a következők:

1. Appaloosa Horse Club of Canada, Claresholm, Alberta, CANADA;
2. American Quarter Horse Association, Amarillo, TX, USA;
3. Arabian Horse Registry of America, Denver, CO, USA, (az AHRA által be kell jegyeztetni);
4. The Jockey Club (Thoroughbred), New York, USA, (a Jockey Club által be kell jegyeztetni);

2.14. Saját teljesítmény vizsgálat

Az Egyesület saját teljesítmény vizsgálatot nem kíván végezni. Az állatok minősítésének alapját az ApHC idevonatkozó rendelkezései képezik

2.15. Nyilvántartásba nem vehető lovak (205. ApHC)

a.) Mesterségesen előállított jellemző(k)vel és/vagy mesterséges szörzet mintával bíró lovak nem vehetők az ApHC nyilvántartásába.

b.) Sodrott lovak, pónik, albínó lovak, Pinto és Paint fajtájú lovak nem vehetők az ApHC nyilvántartásába.

c.) A következő esetekben nem vehető, vagy nem tartható meg az ApHC nyilvántartásában a ló:

1. A végtag fehér jegyei (kesely), melyek túlérnek az alkar(ok), vagy az alsó comb (gaskin) felső határán; és/vagy
2. A fejen található fehér jegy(ek), melyek túlérnek a torok körüli vonalon (throat latch) és a fülek mögé terjednek; és/vagy
3. A testen látható fehér jegy(ek), melyek a nyakon, a váll tájékon, a mellkason, a hason, a csipőn, a combon, az alsó combon található, folyamatosak, megszakítás nélkül, hosszabbak, mint 6 inch, és elütnek az Appaloosa szörzet mintázatától, ha azzal bír az állat és látható, és amely jegy(ek) nem olvadnak bele a ló alap színébe. Ezek a jegyek általában éles határuak, melyek nem olvad bele az alapszínbe és legtöbbször az alatta lévő bőr pigmenthiányával együtt figyelhető meg.

d.) Elhalálozott lovak nem vehetők nyilvántartásba.

e.) Lovak, melyek egyik őse más elismert tenyésztőszervezet által, de nem tenyészállatként van nyilvántartva, nem vehető nyilvántartásba.

f.) A kifejlett Appaloosa (5 éves, vagy idősebb – január 1. évfordulóval számítva a korát) nem lehet patkó nélkül 14 tenyérenél alacsonyabb (1 tenyér=4 inch=10.16 cm).

g.) Bármely ló származási lapját, melyet az ApHC korábban regisztrált, de a későbbiek folyamán kiderül, hogy a nyilvántartásba vétel hibásan történt, törölni kell.

2.16. Genetikai hibák és nem kívánatos tulajdonságok (206. ApHC)

a.) A következő felsorolásban szereplő és az ApHC Igazgató Tanácsa által általában nem kívánatosnak, vagy genetikai hibáknak tartott tulajdonságokat a Származási Lapon fel kell tüntetni azon lovak esetében, melyek elváltozás ismertté válásakor vagy azt követően születtek. Ezen eltérések egy vagy többjének megléte nem zárja ki, hogy az adott lovat tenyésztésre használják, vagy hogy az adott rendezvény különleges szabályait figyelembe véve ApHC által elismert eseményeken vegyen részt.

1. Harapási rendellenesség (Parrot Mouth): ponty vagy csuka fogazat; az American Association of Equine Practitioners általi meghatározás szerint „olyan eltérés, melynél a középső metsző fogak nem zárodnak teljesen; hatályos a 2000. január 1. után született lovak esetében;
2. Rejtett heréjűség – Cryptorchidizmus: olyan eltérés, melynek során az állat 3 éves koráig egyik here sem szállt le normálisan a herezacskóba; hatályos a 2000. január 1. után született lovak esetében;
3. Rejtett heréjűség – Monorchidizmus: olyan eltérés, melynek során az állat 3 éves koráig az egyik here nem szállt le normálisan a herezacskóba; hatályos a 2000. január 1. után született lovak esetében;
4. Hyperkalémiával járó visszatérő bénulás – Hyperkalemic Periodic Paralysis (HYPP): öröklődő genetikai defect, izomgyengeséggel és nem kontrollálható izomrángással (twitching) járó izom megbetegedés; súlyos esetben collapsust és/vagy elhullást is okozhat; a kutatások szerint az elváltozás az Impressive nevű, AQHA 0767246 nyilvántartási számmal rendelkező quarter horse fajtájú mén bizonyos leszármazottainál fordul elő;

Az ApHC szerint minden olyan ló esetében, melynél az ősök bármelyike ismert HYPP génhordozó volt, mely tulajdonság a fenti rendelkezésekből következően genetikai defektnek számít, a hibás gén jelenlétére irányuló vizsgálatok elvégzése javasolt, megállapítandó, hogy az adott ló terhelt-e az adott génnel, vagy sem. A vizsgálat eredményét nem kell a Származási Lapon feltüntetni, azonban elvárható, hogy az eredményt az ApHC-nak a tulajdonos eljuttassa, hogy az a ló nyilvántartási adataihoz csatolja.

2.17. Elismert fajta belistázása (208. ApHC)

Az Appaloosa tenyésztés során használt egyéb, más elismert tenyésztőszervezet által nyilvántartott mén és kanca Származási Lapjának elő- és hátoldaláról készült fénymásolattal együtt egyszeri belistázási díj fizetendő. A méneket az Éves Fedeztetési Jelentés (Stallion Breeding Report) elkészítését megelőzően kell belistázni. A kancákat a csikók ApHC nyilvántartásába vételét megelőzően kell belistázni. A mén vagy a kanca belistázásának elmulasztása e szabályok szerint felfüggesztést von maga után. A belistázási kérelem díjmentesen szerezhető be az ApHC-től.

2.18. Az appaloosa csikók megjelölése

Az Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (MQHTE) Appaloosa ló Tenyésztési Programja következő módosítással egészül ki

Csikómegjelölés

Az Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (MQHTE) kizárólag csak azokat a csikókat veszi nyilvántartásba, amelyek esetében a tenyésztő a fajta anyaszervezete, az Appaloosa Horse Club (ApHC) (Moscow, Idaho, USA) felé a törzskönyvezéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettségeknek maradéktalanul eleget tett és az anyaszervezet által kiadott

származás igazolást (Certificate of Registration) megkapta. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha az ApHC a magyar egyesület felé igazolja a csikó nyilvántartásba vételét és a származás igazolás megküldését. Ebben az esetben a postai ügymenet késedelme miatt a jelölés a származás igazolás fizikai megléte nélkül is elvégezhető.

A Magyarországon született appaloosa csikók jelölése teljes körűen, kizárólagosan elektronikus transzponderrel történik. A transzponder beültetésének helye a nyak bal oldala, a fejtető és a mar között, a sörényél alatt van. A beültetés szakszerű elvégzéséről (elvégeztetéséről) a tenyésztő jogosult és köteles gondoskodni.

A lótulajdonos MQHTE-hez benyújtott külön kérelme esetében az ajaktetoválással korábban már ellátott magyarországi appaloosa lovak másodlagos jelölésként elektronikus transzponderrel is megjelölhetők. Az ajaktetoválás alapján ily módon már nyilvántartásba vett lovak adatai mellé a hivatalosan beültetett transzponderkódot az adatbázisba fel kell venni.

Felhasznált elektronikus jelölőeszköz

A transzponder, amely megfelel az ISO 11784 szabványnak és HDX vagy FDX-B technológiát alkalmaz, valamint ISO 11785 szabvánnyal kompatibilis leolvasó készülék segítségével olvasható.

A transzponderek beszerzésének, nyilvántartásba vételének, a tenyésztő részére történő eljuttatásának rendje

Az appaloosa lovak jelölésére szolgáló transzponderek útját a gyártótól a beültetésig dokumentálni kell. A magyarországi appaloosa fajtájú lovak jelölésére használható transzponderek beszerzése, nyilvántartása, tenyésztő részére történő eljuttatása, és a megjelölt csikók törzskönyvi nyilvántartásba vétele az alábbi rendben történik:

- Az MQHTE megrendeli és megvásárolja a transzpondereket.
- A gyártótól átvett transzpondereket az MQHTE készletnyilvántartásba veszi, és a felhasználandó jelölőeszközök sorszámát bejelenti a tenyésztési hatóságnak.
- A MQHTE törzskönyvezési eljárásának rendjébe illeszkedve a tenyésztésvezető megszervezi a bejelentett appaloosa fajtájú csikók helyszíni azonosítását.
- A tenyésztésvezető a transzpondert a csikó helyszíni azonosítása alkalmával szállítja a tenyésztő részére.

A tenyésztésvezető az előzetesen bejelentett csikó helyszíni azonosításának alkalmával először ellenőrzi, hogy a csikót korábban már nem jelölték-e meg idegen transzponderrel. Amennyiben nem, a tenyésztésvezető ezt követően átadja a csikó tulajdonosának a jelölésre szolgáló transzpondert.

A tenyésztő köteles gondoskodni a transzponder helyszínen történő szakszerű beültetéséről, melyet kizárólag állatorvos végezhet.

A tenyésztésvezető ellenőrzi a helyszínen beültetett transzponder kódját és ezzel egy időben elvégzi a törzskönyvezési szabályoknak megfelelő, illetve a lóútlevél-kiadáshoz szükséges lóazonosítás. A lóazonosítás során a tenyésztésvezető a törzskönyvezési szabályzatában leírtaknak megfelelően veszi fel a csikó adatait, és tölti ki a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv dokumentumát.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

Ha a bejelentett csikó azonosítása során korábban beültetett, idegen transzpondert talál a csikóban, akkor felfüggeszti az azonosítási eljárást és ellenőrzi, hogy a csikó más lófajtában nem került-e azonosításra. Az ellenőrzés díja 30.000 Ft.+ ÁFA, és a felmerülő kiszállási költségek. A csikó azonosítása a DNS-vizsgálat eredményének ismeretében folytatható.

Ha az azonosítatlan eredetű transzponderrel jelölt csikó egyértelműen azonosítható, és az ApHC szabályait figyelembe véve appaloosa fajtában törzskönyvezhető, akkor a beültetett transzpondert nyilvántartásba veszi. Az idegen eredetű beültetett transzponder nyilvántartásba vételi díja 10.000 Ft + ÁFA. A tenyésztésvezető gondoskodik a transzponderrel megjelölt appaloosa csikók LÓINFORM nyilvántartásba vételének szabályszerű ellátásáról.

A magyarországi appaloosa csikók nyilvántartásba vétele

A lóazonosítás és jelölés alkalmával a MQHTE tenyésztésvezetője az ApHC által elfogadott törzskönyvezési rendnek megfelelően felvett ló adatok alapján kitölti a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv és ló diagram dokumentumokat.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

A kitöltött LÓINFORM dokumentumok alapján a MQHTE tenyésztésvezetője az Országos Lótenyésztési Információs Rendszerbe (OLIR) a felvett ló adatokat az ahhoz tartozó transzponderkódhoz kapcsoltn, megfelelő azonosítószámmal ellátva, szakszerűen rögzíti.

A csikójelölési jegyzőkönyv 3. példánya a tenyésztő részére átadásra kerül, a lóútlevél-kiváltás alapdokumentumaként. A jegyzőkönyv 2. példánya a MQHTE tenyésztésvezetőjének saját nyilvántartásában marad, a ló diagram másolatával együtt. Az eredeti ló diagramot és a hozzá tartozó 1. példány csikójelölési jegyzőkönyvet a MQHTE szakmai ellenőrzés és irattározás céljából megküldi a tenyésztési hatóság részére.

Az ajaktetoválással korábban ellátott lovak másodlagos, transzponderes megjelölése esetén a MQHTE tenyésztésvezetője az ajaktetoválás alkalmával kiállított LÓINFORM csikóbélyegzési jegyzőkönyv másolati példányán, vagy a lóútlevél másolatának megküldésével bejelenti a transzponderes megjelölést. A lóútlevéllel már rendelkező, zárolt adattartalmú lovak esetében a transzponderkód adatbázisban történő rögzítéséről a tenyésztési hatóság gondoskodik. Szakmailag még nem jóváhagyott és zárolt ló adat esetében az MQHTE tenyésztésvezetője jogosult pótlólag a transzponderkódot rögzíteni.

A appaloosa fajtájú lovak azonosító kódjának képzése

Tekintettel arra, hogy a számítógépes lónyilvántartási rendszer a „HUN K/M AS_____0000” formátumú (hagyományos) azonosítót képes jelenleg kezelni, a hagyományos azonosító megtartása mellett kell az UELN életszámot képezni az alábbiak szerint.

Az UELN azonosító szám képzése a következőképp történik:

1-3. számjegy: 348 (Magyarország hivatalos ISO országkódja)

4-6. számjegy: 1AS

- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10- 15. számjegy: az ApHC által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással nem rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: AS
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az ApHC által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással is rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: AS
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9-11. számjegy: a tetovált csikószám
- 12-15. számjegy: 0000 („kitöltő” karakterek, ahol az utolsó számjegy a nyilvántartás technikai megvalósítása érdekében módosítható – pl. 2-re, amennyiben véletlenszerű duplikált tetoválás történt)

Import lovak azonosítójának képzése:

A hagyományos importazonosító képzésének megtartása addig szükséges, ameddig az országos számítógépes nyilvántartási rendszer, a LÓINFORM az UELN azonosítóra történő kizárólagos áttérést nem tudja kezelni.

A hagyományos importazonosító képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: IM (az import tényére utal)
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az ApHC által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

A lóútlevele alapján szabályos UELN azonosító számmal rendelkező import lovat az eredeti UELN számával kell nyilvántartásba venni (kiadva a hagyományos magyarországi import azonosítót is).

A hivatalos UELN számot nem alkalmazó országból importált appaloosa lovak az egyéb „idegen azonosító”-ját nyilvántartásba kell venni, a hagyományos magyarországi import azonosító kiadása mellett. Az UELN számra történő kizárólagos átállítás érdekében számukra hazai UELN számot képezünk, így biztosítjuk, hogy a nyilvántartásunkon keresztül az érdeklődő az eredeti adatbázisra rátalálhasson.

3. A paint horse ló Tenyésztési Programja

3.1. A TENYÉSZTÉSI PROGRAM CÉLJA:

A Paint Horse (PH) lófajta teljesítőképességének és sokoldalúságának megtartása és minőségi fejlesztése. A jó minőségű, tiszta tenyésztés érdekében az Amerikai Paint Horse Egyesület (APHA) rendelkezései és irányelvei figyelembevételével a magyar mezőgazdasági törvényeket és lótenyésztési rendeleteket betartva a tenyésztői munka megszervezése.

Mint ahogy ez a tenyésztőegyesület hivatott a magyarországi Paint Horse tenyésztők, illetve állományaik összefogására, ezért a kapcsolattartás az APHA-val, illetve a magyar lónyilvántartási rendszerrel a tenyésztőegyesületen keresztül történik.

3.2. A PAINT HORSE FOGALMA:

"Paint Horse"-nak (a továbbiakban PH) az a ló tekinthető, amelyik az APHA méneskönyvi nyilvántartásában szerepel.

3.3. Állomány nyilvántartás

A HQHA azokat a lovakat ismeri el paint horse fajtájú lovaknak, melyeknek ősei szerepelnek az APHA méneskönyvében és megfelelnek az APHA törzskönyvezési szabályzatában foglaltaknak. Az állomány nyilvántartás három részből áll. Egy részről a paint horse fajtájú lovak ménes könyvben történik, melyet az American Paint Horse Association, mint anyaszervezet vezet. Ebben a világ összes paint horse fajtájú lovát tartják nyilván. A honi nyilvántartás két részből áll:

- az Egyesület belső nyilvántartása
- az OLIR adatbázisa

3.4. A MÉNESKÖNYVBE KERÜLÉS FELTÉTELEI

Magyarországon minden PH fajtájú lovat törzskönyvezni kell. A PH fajtájú lovak törzskönyvezése a APHA feladata.

Ennek feltétele, hogy a csikó apja és anyja szerepeljen a következő méneskönyvek valamelyikében:

- American Paint Horse Association
- American Quarter Horse Association
- The Jockey Club vagy bármely más a Jockey Club által elismert angol telivér méneskönyv

A 2005. január 1-e után született csikók esetében az egyik szülőnek rendes APHA regisztrációval kell rendelkeznie.

Amennyiben a csikó apja regisztrált quarter horse vagy angol telivér, akkor az adott mént be kell listázni az APHA-nál. Ezt az úgy nevezett Stallion Listing Card kitöltésével és a mén származási lapjának mellékelésével lehet megtenni.

Amennyiben a csikó anyja regisztrált quarter horse vagy angol telivér, akkor a csikó regisztráció kérelméhez mellékelni kell a kanca származási lapjának mindkét oldaláról készült fénymásolatot. Mindkét eljárás díjköteles.

3.5. CSIKÓ BEJELENTÉS, BEJEGYZÉS MENETE:

Az adott lónak a APHA-nál való bejegyzésénél a tulajdonos felel a megfelelően kitöltött és aláírásával illetve a méntulajdonos aláírásával hitelesített származási lap igénylő és a bejegyzési díj kifizetéséért.

A csikó tenyésztője a fedeztetéskori kancatulajdonos.

3.6. SZÁRMAZÁSI LAP:

Az adott egyed származásának igazolására a hitelesített származási lap szolgál, ami a törzskönyvnek az adott lóra, illetve tenyésztőjének adataira vonatkozó részének másolata. Származási lap csak ismert származású, pontosan azonosítható csikóra az állat tulajdonosának kérésére állítható ki.

A származásilapot a fedeztetési jelentés (Stallion Breeding Report) illetve a származási lap igénylő (Registration Application) alapján állítja ki az APHA. Három ősi sort tartalmaz. A származási lapot számozással látják el, mely szám az állat regisztrációs száma is egyben.

A származási lap a következőket tartalmazza:

- a ló törzskönyvi számát (mely megegyezik az APHA regisztrációs számmal)
- a ló fajtáját, nevét, nemét, születési idejét, színét, jegyeit, bélyegeit,
- a ló őseinek adatait (név, törzskönyvi szám),
- a ló tenyésztőjének és tulajdonosának adatait (név, cím),
- a származási lap hátoldalán lévő rajzokon a ló jegyeinek és más azonosítóinak (bélyegzések, sebhelyek, szőrforgók, stb.) rajzát,
- a kiállítás dátumát,

A tulajdonosnak a származási lap igénylő benyújtásakor tagnak kell lennie, különben a nem tagokra rótt bejegyzési díjat kell kifizetnie.

Amennyiben egy csikó születése után tulajdonosváltás történt, minden változást egy megfelelően kitöltött és aláírt adásvételi-bejelentőn (Transfer Report) kell közölni a megfelelő átíratási díj kifizetése mellett.

3.7. SZÍNEK LEÍRÁSA:

A PH színeinek leírása:

a) BAY - VILÁGOSPEJ:

a fedőszőrzet: a sárgásbarna színtől a vörösön át a vörösesbarnáig mehet, fekete sörénnyel és farokkal. A lábszárak rendszerint feketék;

b) BLACK - FEKETE:

fedőszőrzet: teljesen fekete világos területek nélkül, fekete sörény és farok;

c) BRAWN - SÖTÉTPEJ (nyáriefekete):

testszín: barna vagy fekete világosabb területekkel az orron, a szemeknél, az oldalon és a belső felső lábszárakon, fekete sörény és farok;

d) SORREL - KÖZÖNSÉGES SÁRGA:

vöröses vagy rézvörös testszín, a sörvény és a farok rendszerint szintén ilyen színű, de lenszínű is lehet;

e) DUN - SZÍJJALT SÁRGA:

sárgás vagy aranyszínű testszín, a farok és a sörvény fekete vagy barna, a háton csík, a lábakon rendszerint zebracsíkok és ellentétes irányú csíkok a ló marján;

f) CHESNUT - MÁJSÁRGA:

a testszín sötétvörös vagy barnásvörös, a hosszúszőrök rendszerint azonos színűek, de világosabbak is lehetnek;

g) RED DUN - VÖRÖSESDERES:

a testszín sárgás vagy testszínű, a sörény és a farok vörös színű vagy vöröses, lenszínű, fehér vagy egyes színű, vörös vagy vöröses háti csíkok és rendszerint vörös vagy vöröses zebracsíkok a lábon és a ló marján ellentétes irányú csíkok;

h) GRULLIO - EGÉRFAKÓ:

füstös vagy egérszürke testszín (nem fehér és fekete szőrzet keveréke, hanem minden szőr egérszürke), a sörény és a farok fekete, rendszerint fekete háti csíkok és fekete alsó lábszárak;

i) BUCKSKIN - FAKÓ:

sárgás vagy aranyszínű testszín, a sörény és a farok fekete, az alsó lábszárak feketék, nincsenek a háton csíkok;

j) PALOMINO - IZABELLAFAKÓ:

aransárga testszín, a sörény és a farok fehér, nincsenek a háton csíkok;

k) GRAY - SZÜRKE:

a fehér és más színű szőrzet keveréke, gyakran homogénszínnel vagy majdnem homogénszínnel születik és az évek múltával egyre világosabb lesz, egyre több fehér szőr jelenik meg rajta;

l) RED ROAN - VASDERES:

többé-kevésbé egységes fehér és vörös szőrzet keveréke a test legnagyobb részén, de rendszerint sötétebb a fejen és az alsó lábszárakon, vörös, fekete vagy lenszínű sörény és/vagy farok;

m) BLUE ROAN - ACÉLDERES:

többé-kevésbé egységesen fehér és fekete szőrzet keveréke a test legnagyobb részén, de rendszerint sötétebb a fej és az alsó lábszárak színe, néhány vörös szőr is belevegyülhet.

3.8. A FEJEN LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA

a) SNIP - ORRFOLT:

a két orrnyílás közötti bármilyen fehér jel;

b) STAR - CSILLAG:

a homlok közötti bármilyen fehér jel;

c) STRIP - ORRCSÍK:

keskeny függőleges jel a homlok és az orrlyukak között;

d) BLAZE - SZÉLES HÓKA ORRCSÍKKAL:

függőleges közepes méretű jel, mely a pofa hosszán végighúzódik ugyanazon szélességben;

e) STAR AND STRIP - CSILLAGBÓL KIINDULÓ HÓKA:

a homlokon található jel az orrcsont felé húzódó csíkkal. A csík nem olyan széles kiterjedésű, mint a csillag;

f) STAR, STRIP AND SNIP - HÓKA ORRFOLTTAL:

a homlokon található jegy, mely az orrcsont fele hosszan húzódik, s amely újra kiszélesedik az orrnyílásoknál;

g) BALD FACE - LÁMPÁS:

a szemeken túl és azok körül húzódhat és lefelé a felső ajakig és az orrnyílások köré terjedhet.

3.9. LÁBAKON LÉVŐ JEGYEK LEÍRÁSA:

a) CORONET - PÁRTASZÉLBEN KESELY:

bármilyen keskeny fehér jegy a pata fölötti pártaszél körül;

b) HALF PASTER: N:

a párta fölött kesely, a csüd felét borító jegy;

c) PASTER: N - CSÜDBEN KESELY:

a patától felfelé a csüdig érő fehér jegy;

d) SOCK - FÉLSZÁRIG KESELY:

a pártától az alsó lábszár közepéig található lábat körülfogó fehér jegy;

e) STOCKING - LÁBTŐIG KESELY:

a mellső lábon a lábtőig terjedő fehér jegy, illetve a hátsó lábon a csánkig húzódó, a lábat körülfogó fehér jegy;

f) ROAN PATCHES, PATCHES OF SCATTERED WHITE HAIR - DERES FOLTOK, ELSZÓRTAN TALÁLHATÓ FEHÉR SZÍNŰ SZŐRFOLTOK:

olyan elszórtan található területek az alap testszínen belül, ahol a fehér szőrzet dominál, s amely alatt pigmentált a bőr;

g) PATCHES OF DARKER - COLORED HAIR - SÖTÉTEBB SZÍNŰ SZŐRÖKBŐL ÁLLÓ FOLTOK:

olyan koncentrált területek, ahol a szőrzetnek sötétebb pigmentációja van, mint az alap testszínnek, mely a foltot körülveszi.

h) DARK SPOTS - SÖTÉT FOLTOK A FEHÉR JEGYEBEN:

sötét szőrzetből (vagy alap testszínből) álló foltok a fehér jegyekben.

3.10. VÁLTOZÁSOK BEJEGYZÉSE:

a.) HERÉLT LOVAK - IVARTALANÍTOTT KANCÁK

Amikor egy mént kiherélnek, vagy egy kancát ivartalanítanak, ennek tényét az APHA -nak azonnal jelenteni kell, hogy ezt a törzskönyvre rá lehessen vezetni. A tulajdonos erre vonatkozó nyilatkozatát a származási lappal együtt kell a APHA-hoz beküldeni, a beavatkozás dátumának feltüntetésével. A APHA megfelelően kijavítja a nála vezetett adatokat és a származási lapot, végül díjmentesen visszaküldi azt a tulajdonosnak.

b.) SEBHELYEK ÉS BÉLYEGZÉSEK

Minden sebhelyet, bélyegzést és tetoválást, amely az adott lovon található, a törzskönyvben fel kell tüntetni. Azokat a bélyegzéseket, sebhelyeket vagy azonosító tetoválásokat, melyeket még nem tüntettek fel a törzskönyvben, a APHA díjmentesen bejegyzi, amennyiben a tulajdonos benyújtja a származási lapot és azt az ábrát vagy fotót, mely tartalmazza a sebhelyek vagy a bélyegzések helyét és formáját, valamint a sérülés vagy bélyegzés dátumát, ha ismert, vagy a tetoválás helyét és pontos leírását.

c.) A LÓ NEVÉNEK MEGVÁLTOZTATÁSA

Egy ló neve egy másik elfogadható név bemutatásával, valamint a megfelelő díj megfizetésével változtatható meg, feltéve, hogy a ló nem szerzett másfél vagy annál több pontot egy a APHA által jóváhagyott versenyen, vagy nem indult még egyáltalán lóversenyen. Továbbá, a névváltoztatást a ló egyéves korának évében, december 31-ig kell megtenni vagy 6 hónappal az eredeti származási lap kiadásának dátuma után, attól függ, melyik a későbbi dátum.

e.) TULAJDONOS VÁLTOZÁS

Minden bejegyzett lóra vonatkozó tulajdonjog átruházást a APHA-nál be kell jegyeztetni. Az adásvétel után minden átírással kapcsolatos iratot azonnal el kell juttatni az APHA-hoz. Tulajdonjog-változás bejegyzéséhez a felelős félnek a következőket kell eljuttatnia az APHA-hoz:

- a ló származási lapját,
- az utolsó tulajdonos, mint eladó által megfelelően kitöltött és aláírt adásvételi bejelentőt
- az átíratási díjat, melyet a mindenkor APHA Szabályzat határoz meg.

Az eladó felelőssége: Az eladás pillanatában az eladó teljes értékben felel az átíratás rendezéséért és annak az APHA-nál való bejegyzéséért. Az eladó köteles az átíratási kérelemben feltüntetni a ló valós nevét és törzskönyvi számát, az eladás dátumát, a vevő nevét és címét, az eladó aláírásával és címével. Az eladónak azonnal postáznia kell az átíratási kérelmet a származási lappal és minden más, a tulajdonjog átírásához szükséges okmánnyal együtt. A meghatározott átíratási díj kifizetését az eladó és a vevő közötti személyes megegyezés dönti el, a díjat bármelyikük leróhatja, de a díjat az átíratáskor kell kifizetni, s a díj összegét a vevő tagsági státusza határozza meg.

3.11. A TÖRZSKÖNYV ÉS A SZÁRMAZÁSI LAP ADATAINAK JAVÍTÁSA

A tulajdonos kötelessége, hogy azonnal értesítse az APHA-t a származási lapban talált téves bejegyzésekről és visszaküldje az okmányt korrekció céljából, hogy a hibát a származási lapon és ezzel együtt a törzskönyvben is kijavíthassák. A származási lap törlésre kerülhet, ha a megelőző vizsgálat azt mutatja, hogy benne nem az a ló van feltüntetve, melyre kiállították.

A APHA részére vissza kell küldeni az eredeti okmányt, mielőtt a kijavított kiadásra kerülne. A származási lap kiállításának dátumától kezdődő egy hónapig lehet díjmentesen a javításokat feltüntetni.

Az eredeti származási lap kijavítását a tulajdonos eszközölheti ki azzal, hogy megfelelő, közjegyző által hitelesített nyilatkozatot nyújt be a biztosított formanyomtatványon. A nyilatkozatot a szükséges díj és 4 db teljesalakú, a lóról készült képpel együtt (két oldal, elől- és hátulnézet) kell elküldeni.

Amennyiben a származási lap kijavítására vonatkozó kérelem eltérést mutat a ló azonosságát illetően, vizsgálat rendelhető el.

3.12. SZÁRMAZÁSI LAP MÁSOLAT

Új származási lapot csak akkor állítanak ki, amikor az eredeti elveszett vagy megrongálódott és ezekről elegendő bizonyítékot tud a tulajdonos szolgáltatni, valamint a ló megfelelő azonosítása is megtörtént és a megfelelő formanyomtatvány kitöltésével ezt a kérelmet az APHA-hoz eljuttatja.

3.13. PAINT HORSEKÉNT NEM TÖRZSKÖNYVEZHETŐ CSIKÓK

Nem élő lovak.

Lovak, melyek más fajták tipikus jegyeit és tulajdonságait mutatják.

Klónozási eljárás alkalmazásával született csikók.

3.14. SAJÁT TELJESÍTMÉNY VIZSGÁLAT

Az Egyesület saját teljesítmény vizsgálatot nem kíván végezni. Az állatok minősítésének alapját az APHA idevonatkozó rendelkezései képezik.

3.15. TENYÉSZTÉSBE VÉTEL FELTÉTELEI

Az APHA érvényes Tenyésztési Programja szerint minden olyan állat tenyésztésbe vonható, amely az APHA nyilvántartásában szerepel. függetlenül attól, hogy nemkívánatos genetikai hibákkal vagy tulajdonságokkal terhelt-e avagy sem. A fedezetéssel kapcsolatos korlátozó intézkedések meghozatalára csak az APHA jogosult. A tenyésztésre használt mének esetében minden esetben kötelező az Egyesület Tenyésztési Engedélyét beszerezni.

Minden mént melyet tenyésztésre kívánnak használni egy egyszeri listázási díj megfizetése mellett regisztrálni kell mint fedező mén.

Az alább felsorolt rendellenességeket és a lótenyésztésben általánosan nemkívánatosnak tartott tulajdonságokat és genetikai hibákat a törzskönyvben és a származási lapon is fel kell tüntetni, attól az időponttól kezdődően, amelytől az adott hiba illetve tulajdonság ismertté vált. Az ilyen tulajdonságok valamelyike vagy több ilyen tulajdonság együttes megléte nem zárja ki, hogy az adott ló a APHA által elismert eseményeken részt vegyen, illetve hogy a tenyésztésre lehessen használni.

a.) Harapási rendellenességek: csukafogazat, pontyfogazat - nem zárt kapcsolódás a felső és az alsó középső metszőfogak között, akár kis mértékben, akár túlzott mértékben jelentkezik. Hatályos az 1992. január 1-én vagy ezt követően született csikók esetében.

b.) Cryptorchid-jelleg (rejtettheréjűség) - kevesebb, mint két látható, a herezacskóba leszállt here. Hatályos az 1992. január 1-én vagy ezt követően született csikók esetében.

c.) Hyperkalaemiás Periodikus Paralysis (HYPP): olyan örökléses bántalom, amely izomrángással, izomgyengeséggel, illetve súlyos esetben elhullással jár. A jelenlegi kutatási eredmények szerint az IMPRESSIVE (AQHA regisztrációs száma: 0767246) nevű mén leszármazottainál jelentkezhet ez a genetikai örökletes terheltség.

A tenyésztésre használt állatoknak meg kell felelnie a mindenkor hatályos állategészségügyi előírásokban foglaltaknak.

3.16. TENYÉSZTÉS MÓDSZERE

A párosítások kivitelezésének módszerét a tenyésztő szabadon választhatja meg, de az adott módszer alkalmazását illetően köteles betartani a vonatkozó rendelkezéseket, ideértve a honi állategészségügyi feltételeket is, különösképpen a mesterséges termékenyítésre és az embrió-átültetésre való tekintettel.

1. Mesterséges termékenyítés

- 1) Abban az esetben, ha egy mént mesterséges termékenyítési programban kívánnak felhasználni, a mén tulajdonosa köteles a APHA-t írásban értesíteni, mielőtt az adott mesterséges termékenyítési program kezdetét veszi.
- 2) Hűtött sperma szállításnál, amikor a termékenyítendő kanca vagy kancák nem az ondógyűjtés helyén találhatóak, mind a mén tulajdonosa vagy bérlője, mind a kanca tulajdonosa köteles kitölteni és aláírásával az ondógyűjtési/ inszeminálási bizonylat megfelelő részét és ezt a spermaszállítás során mellékelni kell a kancatulajdonos részére.
- 3) Az ondógyűjtési/inszeminálási bizonylat formanyomtatványt a méntulaj-donosok a APHA-tól szerezhetik be díjmentesen. Ezen bizonylatot a méntulajdonosnak, vagy megbízottjának kell részben kitölteni és aláírásával hitelesíteni és mellékelnie kell a hűtött spermaszállításkor a kancatulajdonos részére.
- 4) Miután a kancatulajdonos vagy megbízottja megkapta az ondógyűjtési/inszeminálási bizonylatot, köteles a rávonatkozó részeket kitölteni, ideértve a termékenyítés időpontját és azt aláírásával hitelesíteni. Az inszeminálás időpontját követő 15 napon belül a kancatulajdonos vagy megbízottja köteles ezt a bizonylatot a APHA-nak eljuttatni. Minden egyes esetben, amikor hűtött sperma felhasználásával történik termékenyítés, külön ondógyűjtési/inszeminálási bizonylat szükséges.
- 5) A méntulajdonos a fedeztetési jelentésben (Stallion Breeding Report) köteles nyilvánvaló különbséget tenni azon kancák között, amelyeket szállított, hűtött spermával, illetve egyéb módon (friss spermával a helyszínen, kézből történő fedeztetéssel vagy legelő fedeztetéssel) termékenyítettek.
- 6) Minden szállított, hűtött spermás termékenyítésből származó csikó esetében a tulajdonos költségére kötelező a genetikai származásazonosítás.
- 7) Minden szállított, hűtött spermás termékenyítésből származó csikó esetében a nyilvántartásba vétel csak a spermaszállításra vonatkozó tenyésztői bizonylat (Transported Semen Breeders Certificate) (nem az általánosan használt tenyésztői bizonylat, amit a származásilap igénylő megfelelő része képezi) megléte esetén lehetséges. A méntulajdonosok ezen bizonylatokat díjmentesen szerezhetik be a APHA-tól.
- 8) A APHA-nak joga van arra, hogy azokat illetve azokat a helyeket, akik és ahol mesterséges termékenyítést alkalmaznak megbízottja útján ellenőrizze.
- 9) Minden szállított-hűtött spermás termékenyítésből származó csikó esetében a származási lapon a mesterséges termékenyítés alkalmazásának ténye feltüntetésre kerül.

2. Embrió-átültetés

- 1) Egy naptári évben egy donorkancától csak egy csikó vehető nyilvántartásba, kivéve ha egy petesejt megtermékenyülés és egy transzplantáció kivitelezése során két csikó egy recipiens kancától születik.
- 2) Minden esetben az embrió átültetést megelőzően a APHA-t írásban értesíteni kell és az idevonatkozó díjtételeket be kell fizetni.
- 3) Az átültetés kivitelezése során kötelező egy HQHA képviselő vagy a HQHA által megbízott állatorvos jelenléte.
- 4) Minden embrió-átültetésből származó csikó esetében a tulajdonos költségére kötelező a genetikai származás azonosítása.
- 5) Minden embrió-átültetésből származó csikó esetében az ellést követő 10 napon belül a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet el kell juttatni a APHA-hoz.
- 6) Abban az esetben, ha a kimosott embrió beültetése nem a kimosás helyén történik, akkor a kimosás és a beültetés között legfeljebb 24 óra telhet el.
- 7) Minden embrió-átültetésből származó csikó esetében a származási lapon az embrió átültetés alkalmazásának ténye feltüntetésre kerül.
- 8) A APHA-nak joga van ahhoz, hogy azokat, illetve azokat a helyeket ahol embrió-átültetést alkalmaznak, megbízottja útján ellenőrizze.

A fedeztetési idény nincs megszabva, a kancák egész évben fedeztethetőek, de a méntulajdonos a saját ménje esetében szabadon kijelölheti azt.

3.17. A LÓ KORA:

A születés naptári éve alapján számolják. Pl.: Elválasztottnak tekinthető abban a naptári évben, amelyben született és 1 éves a csikó a születés évét követő évben, függetlenül a hónaptól, naptól. Ha a ló papírján lévő kora nem egyezik a "fogkorával", akkor azt a APHA versenyeiről kizárják. A fogazat alapján végzett kormeghatározás során az AAEP (American Association of Equine Practitioners) által kiadott Official Guide for Determining the Age of the Horse (Hivatalos irányelvek a lovak korának meghatározásához) című kiadványt kell mérvadónak tekinteni.

3.18. AZONOSÍTÁS

Az állatok azonosítása egyedi jelölés, részletes küllemi leírás és genetikai vizsgálatok eredményei alapján történik. A megszületett csikókat az azonosíthatóság érdekében választási korban (5-9 hó) tartósan meg kell jelölni. A jelölés kötelező. A jelölés részletes szabályait a 1. sz. melléklet tartalmazza.

Amennyiben indokoltan megkérdőjelezhető egy csikó származása, az APHA kérheti a csikó és a szülők genetikai vizsgálatát, melynek a költségeit az APHA döntése szerint osztanak meg. A teszt eredményét más megkapott információkkal együtt vizsgálat alá vethetik a csikó származásának bizonyításakor. Ezeket a genetikai vizsgálatokat csak az APHA által elismert intézmény végezheti el.

Az olyan mén tulajdonosa, amelyik mén 1998. január 1. után egy vagy több kancát fedez az APHA-nak elküldött fedeztetési jelentés szerint, a saját költségén köteles a APHA-nál iktatnia a mén genetikai típusáról szóló írásos jelentést, melyet a APHA által elismert laboratóriumtól szerezhet meg, a APHA által elfogadott eljárásnak megfelelően. Miután a teszt eredményét bejegyezték a APHA-nál, nem szükséges ezt évente megismételni, kivéve, ha ezt maga a APHA kéri.

3.19. ELNEVEZÉS

A származási lap igénylőn három tetszőleges névjavaslatot kell feltüntetni, amelyek közül az első helyen szereplőt véglegesítik, amennyiben az megfelel az alábbiakban leírt követelményeknek (ha nem, akkor a második, ill. a harmadik névjavaslat kerül elfogadásra):

A név:

- nem lehet 20 betűhelynél hosszabb, beleértve a betűket, számokat és az üresen hagyott helyeket,
- nem lehet egy másik (akár élő, akár már elhullott) ló neve, illetve egy olyan név, ami a védett nevek listáján szerepel, vagy ami személyeket és a jó ízlést sérti,
- a név elején és végén betűcsoport csak 2-4 betűből állhat,
- sem római, sem arab számok használata nem megengedett a névben, kivéve, ha a 20 karakter utolsó 3-5 helyén helyezkedik el 3-5 arab szám, amennyiben a név fennmaradó részétől különállnak.
- írásjelek, mint pl. aposztrófok, vagy kötőjelek használata nem megengedett.
- egybetűs jelölések (előnév, utónév) használata nem megengedett. A 20 karakter első kettő vagy négy üres helye és/vagy az utolsó kettő vagy négy üres helye bármilyen 2-4 betűből állhat, amennyiben a név fennmaradó részétől különáll.

3.20. AZ ÁLLATOK TARTÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Az állatok tartásával kapcsolatban a hatályos Állatvédelmi Törvény rendelkezései az irányadóak.

3.21. A paint horse csikók megjelölése

A Magyarországi Quarter Horse Tenyésztők Egyesülete (MQHTE) kizárólag csak azokat a csikókat veszi nyilvántartásba, amelyek esetében a tenyésztő a fajta anyaszervezete, az American Paint Horse Association (APHA) (Forth Worth, Texas, USA) felé a

törzskönyvezéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettségeknek maradéktalanul eleget tett és az anyaszervezet által kiadott származásigazolást (Certificate of Registration) megkapta. Ettől eltérni csak akkor lehet, ha az APHA a magyar egyesület felé igazolja a csikónyilvántartásba vételét és a származás igazolás megküldését. Ebben az esetben a postai ügymenet késedelme miatt a jelölés a származás igazolás fizikai megléte nélkül is elvégezhető.

A Magyarországon született paint horse csikók jelölése teljes körűen, kizárólagosan elektronikus transzponderrel történik. A transzponder beültetésének helye a nyak bal oldala, a fejtető és a mar között, a sörényél alatt van. A beültetés szakszerű elvégzéséről (elvégeztetéséről) a tenyésztő jogosult és köteles gondoskodni.

A lótulajdonos MQHTE-hez benyújtott külön kérelme esetében az ajaktetoválással korábban már ellátott magyarországi paint horse lovak másodlagos jelölésként elektronikus transzponderrel is megjelölhetők. Az ajaktetoválás alapján ily módon már nyilvántartásba vett lovak adatai mellé a hivatalosan beültetett transzponderkódot az adatbázisba fel kell venni.

Felhasznált elektronikus jelölőeszköz

A transzponder, amely megfelel az ISO 11784 szabványnak és HDX vagy FDX-B technológiát alkalmaz, valamint ISO 11785 szabvánnyal kompatibilis leolvasó készülék segítségével olvasható.

A transzponderek beszerzésének, nyilvántartásba vételének, a tenyésztő részére történő eljuttatásának rendje

A paint horse lovak jelölésére szolgáló transzponderek útját a gyártótól a beültetésig dokumentálni kell. A magyarországi paint horse fajtájú lovak jelölésére használható transzponderek beszerzése, nyilvántartása, tenyésztő részére történő eljuttatása, és a megjelölt csikók törzskönyvi nyilvántartásba vétele az alábbi rendben történik:

- A MQHTE megrendeli és megvásárolja a transzpondereket.
- A gyártótól átvett transzpondereket az MQHTE készletnyilvántartásba veszi, és a felhasználandó jelölőeszközök sorszámát bejelenti a tenyésztési hatóságnak.
- A MQHTE törzskönyvezési eljárásának rendjébe illeszkedve a tenyésztésvezető megszervezi a bejelentett paint horse fajtájú csikók helyszíni azonosítását.
- A tenyésztésvezető a transzpondert a csikó helyszíni azonosítása alkalmával szállítja a tenyésztő részére.

A tenyésztésvezető az előzetesen bejelentett csikó helyszíni azonosításának alkalmával először ellenőrzi, hogy a csikót korábban már nem jelölték-e meg idegen transzponderrel. Amennyiben nem, a tenyésztésvezető ezt követően átadja a csikó tulajdonosának a jelölésre szolgáló transzpondert.

A tenyésztő köteles gondoskodni a transzponder helyszínen történő szakszerű beültetéséről, melyet kizárólag állatorvos végezhet.

A tenyésztésvezető ellenőrzi a helyszínen beültetett transzponder kódját és ezzel egy időben elvégzi a törzskönyvezési szabályoknak megfelelő, illetve a lóútlevél-kiadáshoz szükséges lóazonosítást. A lóazonosítás során a tenyésztésvezető a törzskönyvezési szabályzatában

leírtaknak megfelelően veszi fel a csikó adatait, és tölti ki a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv dokumentumát.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

Ha a bejelentett csikó azonosítása során korábban beültetett, idegen transzpondert talál a csikóban, akkor felfüggeszti az azonosítási eljárást és ellenőrzi, hogy a csikó más lófajtában nem került-e azonosításra. Az ellenőrzés díja 30.000 Ft.+ ÁFA, és a felmerülő kiszállási költségek. A csikó azonosítása a DNS-vizsgálat eredményének ismeretében folytatható.

Ha az azonosítatlan eredetű transzponderrel jelölt csikó egyértelműen azonosítható, és az APHA szabályait figyelembe véve paint horse fajtában törzskönyvezhető, akkor a beültetett transzpondert nyilvántartásba veszi. Az idegen eredetű beültetett transzponder nyilvántartásba vételi díja 10.000 Ft + ÁFA. A tenyésztésvezető gondoskodik a transzponderrel megjelölt paint horse csikók LÓINFORM nyilvántartásba vételének szabályszerű ellátásáról.

A magyarországi paint horse csikók nyilvántartásba vétele

A lóazonosítás és jelölés alkalmával a MQHTE tenyésztésvezetője az APHA által elfogadott törzskönyvezési rendnek megfelelően felvett ló adatok alapján kitölti a LÓINFORM nyilvántartás csikójelölési jegyzőkönyv és ló diagram dokumentumokat.

A beültetett transzponderhez tartozó vonalkódos matrica legalább az egyesület és LÓINFORM nyilvántartásának dokumentumaira felragasztásra kerül.

A kitöltött LÓINFORM dokumentumok alapján a MQHTE tenyésztésvezetője az Országos Lótenyésztési Információs Rendszerbe (OLIR) a felvett ló adatokat az ahhoz tartozó transzponderkódhoz kapcsoltnak, megfelelő azonosítószámmal ellátva, szakszerűen rögzíti.

A csikójelölési jegyzőkönyv 3. példánya a tenyésztő részére átadásra kerül, a lóútlevél-kiváltás alapidokumentumaként. A jegyzőkönyv 2. példánya a MQHTE tenyésztésvezetőjének saját nyilvántartásában marad, a ló diagram másolatával együtt. Az eredeti ló diagramot és a hozzá tartozó 1. példány csikójelölési jegyzőkönyvet a MQHTE szakmai ellenőrzés és irattározás céljából megküldi a tenyésztési hatóság részére.

Az ajaktetoválással korábban ellátott lovak másodlagos, transzponderes megjelölése esetén a MQHTE tenyésztésvezetője az ajaktetoválás alkalmával kiállított LÓINFORM csikóbélyegzési jegyzőkönyv másolati példányán, vagy a lóútlevél másolatának megküldésével bejelenti a transzponderes megjelölést. A lóútlevéllel már rendelkező, zárolt adattartalmú lovak esetében a transzponderkód adatbázisban történő rögzítéséről a tenyésztési hatóság gondoskodik. Szakmailag még nem jóváhagyott és zárolt ló adat esetében az MQHTE tenyésztésvezetője jogosult pótlólag a transzponderkódot rögzíteni.

A paint horse fajtájú lovak azonosító kódjának képzése

Tekintettel arra, hogy a számítógépes lónyilvántartási rendszer a „HUN K/M PH_____0000” formátumú (hagyományos) azonosítót képes jelenleg kezelni, a hagyományos azonosító megtartása mellett kell az UELN életszámot képezni az alábbiak szerint.

Az UELN azonosító szám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: 348 (Magyarország hivatalos ISO országkódja)
- 4-6. számjegy: 1PH
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10- 15. számjegy: az APHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással nem rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: PH
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az APHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

Ajaktetoválással is rendelkező csikó esetében a hagyományos azonosítószám képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: PH
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9-11. számjegy: a tetovált csikószám
- 12-15. számjegy: 0000 („kitöltő” karakterek, ahol az utolsó számjegy a nyilvántartás technikai megvalósítása érdekében módosítható – pl. 2-re, amennyiben véletlenszerű duplikált tetoválás történt)

Import lovak azonosítójának képzése:

A hagyományos importazonosító képzésének megtartása addig szükséges, ameddig az országos számítógépes nyilvántartási rendszer, a LÓINFORM az UELN azonosítóra történő kizárólagos áttérést nem tudja kezelni.

A hagyományos importazonosító képzése a következőképp történik:

- 1-3. számjegy: HUN
- 4. számjegy: K vagy M a csikó nemétől függően (kanca/mén vagy herélt)
- 5-6. számjegy: IM (az import tényére utal)
- 7-8. számjegy: a születési év utolsó két számjegye
- 9. számjegy: 0 (nulla, kitöltő karakter)
- 10-15. számjegy: az APHA által kiadott regisztrációs szám, mely a származási lapon szerepel.

A lóútlevele alapján szabályos UELN azonosító számmal rendelkező import lovat az eredeti UELN számával kell nyilvántartásba venni (kiadva a hagyományos magyarországi import azonosítót is).

A hivatalos UELN számot nem alkalmazó országból importált paint horse lovak az egyéb „idegen azonosító”-ját nyilvántartásba kell venni, a hagyományos magyarországi importazonosító kiadása mellett. Az UELN számra történő kizárólagos átállás érdekében számukra hazai UELN számot képezünk, így biztosítjuk, hogy a nyilvántartásunkon keresztül az érdeklődő az eredeti adatbázisra rátalálhasson.